

MIKÄ MOTIVOI?

Tutkimus alan ammatillisista tapahtumista maatalous-
yrittäjille

Koulutusala Luonnonvara- ja ympäristöala		
Koulutusohjelma Maaseudun kehittämisen koulutusohjelma		
Työn tekijä Satu Nieminen		
Työn nimi Mikä motivoi? Tutkimus alan ammatillisista tapahtumista maatalousyrittäjille		
Päiväys 2016-05-25	Sivumäärä/Liitteet	49/7
Ohjaajat Kalevi Paldanius ja Kati Partanen		
Tutkimuksen tilaaja Pyhäjärven kaupungin maaseututoimi, maaseutujohtaja Pasi Liikanen		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyön aihe on lähtöisin työelämän tarpeesta tutkia maatalousyrittäjien motivaatiota osallistua heille tarjottaviin alan ammatillisiin tapahtumiin. Tutkimuksen tilaajana oli Pyhäjärven kaupungin maaseututoimi. Tutkimuskohteena oli motivaatio ja tutkimushaastattelut valittiin paikkakunnilta Haapajärvi, Pyhäjärvi ja Reisjärvi. Näistä kunnista valittiin haastatteluihin 12 maatilaa, jokaisesta kunnasta 4 maatilaa. Haastatteluihin osallistui yhteensä 16 maatalousyrittäjää.</p> <p>Tietoperusta on moderni motivaatiopsykologia ja tutkimusmenetelmänä on kvalitatiivinen. Tutkimuksen tavoitteena on kerätä kokemusperäistä tietoa kuinka paljon maatalousyrittäjät ovat osallistuneet alan ammatillisiin tapahtumiin. Tutkimus toteutettiin teemahaastatteluilla. Tutkimuksen tulokset syntyivät haastattelujen analysoinnin ja tulkinnan myötä.</p> <p>Maatalousyrittäjien täydennyskoulutus on oman aktiivisuuden varassa. Tutkimushaastattelut maatalousyrittäjät ovat aktiivisia tiedonhankinnassa ja tapahtumaosallistumisissa omien työ- ja aikarajoitteiden puitteissa. Suurin ongelma on aikataulutus ja sijaisten hankkiminen maatilalle poissaolojen ajaksi. Tiedon saaminen kustannuksista ja eri paikkakunnilla olevista tapahtumista on myös koettu ongelmalliseksi. Usein tapahtuu päällekkäisyyksiä. Koulutusten ja tapahtumien aikataulutuksessa maatalousyrittäjien työajat ja tuotantosuunnat pitää huomioida aiempaa paremmin aikatauluja suunnitellessa. Koulutussisällöt ja tapahtumien teemat pitää maatalousyrittäjien mielestä olla kohdennettu nykyistä enemmän erityisosaamista vaativiin asioihin.</p> <p>Digitaalinen koulutus toisi tähän ratkaisun, jolloin he voisivat opiskella kiinnostavat asiat heille sopivalla ajalla lähtemättä maatilalta. Digitaalinen koulutus ei ole saanut vielä laajaa jalansijaa maatalousyrittäjien jatko- ja täydennyskoulutuksissa. Digitalisaation kehitys on ollut huomattavaa kaikkialla yhteiskunnassa 2000-luvulta lähtien. Seminaarit tietoverkossa, toisin sanoen webinaarit ovat vaihtoehtot ja mahdollisuus koulutusten järjestämisessä maatalousyrittäjille. Maatalousyrittäjien täsmäkoulutukset tullaan tulevaisuudessa järjestämään verkossa ja ne tulevat olemaan digitaalisena.</p>		
Avainsanat Maatalousyrittäjä, viljelijä, motivaatio, osallistuminen, ammatillinen tapahtuma, koulutus, digitalisaatio		

Field of Study Natural Resources and the Environment			
Degree Programme Degree Program in Agriculture and Rural Development			
Author Satu Nieminen			
Title of Thesis What motivates? Professional events for agricultural entrepreneurs			
Date	2016-05-25	Pages/Appendices	49/7
Supervisors Kalevi Paldanius and Kati Partanen			
Client Organisation The Agricultural Industry Administration of the City of Pyhäjärvi, director Pasi Liikanen			
<p>Abstract</p> <p>The subject of thesis came from a working life need to study agricultural entrepreneurs' motivation to participate in the offered professional events of their line of business. The commissioner of the study was the agricultural industry administration of the city of Pyhäjärvi. The research subject was motivation, and the interviewees were selected from Haapajärvi, Pyhäjärvi and Reisjärvi area, twelve farms in total, four farms from each municipality. Sixteen agricultural entrepreneurs in total participated in the interviews.</p> <p>The research was carried out as an interview study. The knowledge bases of the research are modern motivation psychology and the qualitative research method. The purpose of the study is to gather experience based knowledge on how much agricultural entrepreneurs have participated in the professional events of their line of business. The study was carried out with theme interviews. The interviews of the entrepreneurs were recorded. The results of the study were developed by analyzing and interpreting the interviews.</p> <p>Updating education for agricultural entrepreneurs depends on their own activity. The interviewed entrepreneurs are active in acquiring information and participating in events within limitations set by work and time. Getting information about events in different municipalities has also been found problematic and overlaps often take place. The biggest problem is scheduling and getting substitutes for the farm during absences. The working hours and production sectors of entrepreneurs need to be taken into account better than before when making schedules of the training sessions and events. The entrepreneurs' opinion on the contents of training and the themes of the events is that they should be focused more on things that require special know-how.</p> <p>Digital education would bring a solution to this, when they could study the things that interest them at the time that suits them without leaving the farm. Digital education has not yet taken much root in further and updating for agricultural entrepreneurs. The development of digitalization has been notable everywhere in society from the 2000's. Online seminars, in other words, webinars, are an option and a chance in arranging training sessions for agricultural entrepreneurs. Education based on personal learning needs for the entrepreneurs will be arranged online in the future and they will be digital.</p>			
<p>Keywords Agricultural entrepreneur, farmer, motivation, participation, professional event, training, digitalization</p>			

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
2	MODERNI MOTIVAATIOPSYKOLOGIA	8
3	MENETELMÄLLISET LÄHTÖKOHDAT	11
3.1	Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusmenetelmä	11
3.2	Teemahaastattelu	12
3.3	Aineiston käsittely	13
3.4	Tutkimuksen pätevyys, luotettavuus ja eettisyys	14
3.5	Sisällönanalyysi	15
3.6	Tutkimukseen osallistuneet maatilat	16
4	AMMATILLISET TAPAHTUMAT	18
4.1	Maatalousyrittäjien aiemmin osallistuminen ammatillisiin tapahtumiin	18
4.2	Yritystoiminnan kannalta veloitettavat koulutukset	20
4.3	Maksullinen tapahtuma	21
4.4	Este osallistumiselle	22
4.5	Tiedon saanti, hallinta ja tarve	22
4.6	Tapahtuman koko, paikka, aika ja kouluttaja	31
4.7	Maatalouden näkymät nyt ja tulevaisuudessa	34
5	TUTKIMUKSEN TILAAJAN NÄKÖKULMA	39
6	DIGITALISAATION MAHDOLLISUUDET JA HYÖDYNTÄMINEN TAPAHTUMISSA	43
7	JOHTOPÄÄTÖKSIÄ	45
8	POHDINTA	47
	LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT	48
	LIITE 1: ENNAKKOKIRJE MAATALOUSYRITTÄJILLE TEEMAHAASTATTELUSTA	50
	LIITE 2: HAASTATTELURUNKO MAATALOUSYRITTÄJILLE	51
	LIITE 3: HAASTATTELURUNKO TUTKIMUKSEN TILAAJALLE	53
	LIITE 4: HAASTATTELURUNKO DIGITALISAATION EDISTÄMISEN ASIANTUNTIJALLE	54
	LIITE 5: SISÄLTÖANALYYSSIN TOTEUTUKSEN MALLI	55

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aihe on lähtöisin työelämän tarpeesta tutkia maatalousyrittäjien motivaatiota osallistua heille tarjottaviin alan ammatillisiin tapahtumiin. Miksi maatalousyrittäjät osallistuvat tapahtumiin, ja kuinka heidät motivoidaan osallistumaan jatkossa aktiivisemmin? Mitkä ovat ne oikeat tavat toimia oikein tapahtumia järjestettäessä, ja voidaanko osallistumisaktiivisuudelle tehdä jotain?

Maatalousyrittäjille on tarjolla paljon erilaisia ammatillisia koulutuksia ja teemapäiviä sekä muita tapahtumia joilla he pystyvät kehittämään omaa ammattiosaamistaan ja yritystään. Heille on tarjolla koulutusta liittyen muun muassa tuotantoeläimiin, taloudenhallintaan, työhyvinvointiin ja yhteistyöhön, sekä lisäksi muita maatalouteen liittyviä aiheita. Alan koulutuksessa toimivien kanssa käydyissä keskusteluissa on ilmennyt, että tapahtumiin ei kuitenkaan saada riittävästi osallistujia. Osa tapahtumista on jouduttu perumaan liian vähäisten osallistujamäärien vuoksi, riippumatta siitä onko tapahtuma hankkeiden, järjestöjen tai muiden organisaatioiden järjestämiä. Tämän tutkimuksen tarkoitus on selvittää miksi näin on ja mitä pitäisi tehdä toisin.

EU-ohjelmakausi 2014–2020 on alkanut, samalla se tuo haasteita uusille syntyville hankkeille ja luo paineita hankkeiden onnistumiselle, jos järjestettäviin ammatillisiin tapahtumiin ei saada riittävästi osallistujia. Ohjelmakaudella maaseudun yhteisöt, järjestöt ja yksityiset voivat valmistella paikallisia, alueellisia tai kansainvälisiä hankkeita elinkeinojen, palvelujen ja osaamisen kehittämiseksi. Näihin hankkeisiin voivat maaseudun asukkaat hakea tukea maaseutuohjelman puitteissa. Vuosittaiset yksityiskohtaiset säännökset tuista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksilla (Maa- ja metsätalousministeriö.) Hanketoimijoiden näkökulmasta on haasteellista suunnitella ammatillisia päiviä, koska maatalousyrittäjien osallistujamäärän arviointi tapahtumiin on vaikeaa. Pohdittavaksi jää myös, vastaako hankkeeseen tehty työmäärä ja siihen kohdistuvat kustannukset tarkoitustaan.

Toimin Työn uusjako – Rengin paikka auki -hankkeen projektipäällikkönä eli hankerenkinä (2011–2014). Hankkeen tavoitteena oli kehittää maatilojen välistä yhteistyötä ja työllistää tiloille työvoimaa. Mallissa renki toimii useamman tilan palveluksessa, niin sanottu ”renkirinki”, helpottamassa maatilojen työmäärää. Hankkeen puitteissa järjestettiin yksin tai yhteistyössä muiden hanketoimijoiden kanssa ammatillisia tapahtumia maatalousyrittäjille. Lisäksi kävin toisten hankkeiden tai tahojen järjestämissä tapahtumissa. Merkillepantavaa kaikissa näissä tapahtumissa oli, että maatalousyrittäjien osallistujamäärä oli huomattavasti odotettua vähäisempi. Hankkeella päästiin erinomaisiin tuloksiin ja saatiin valtakunnallista näkyvyyttä, luotiin uusi toimintamalli ja käytänteitä. Kaikesta huolimatta hankkeen järjestämissä tapahtumissa osallistujamäärät olivat yllättävän pieniä. Tutkimuksen tilaaja oli hankkeen ohjausryhmässä mukana ja osallistui muidenkin järjestäjien tapahtumiin. Kiinnostus tutkia kuinka maatalousyrittäjiä saataisiin paremmin motivoitua osallistumaan alan ammatillisiin tapahtumiin, heräsi hankkeen jälkeen entistä vahvempana. Yleisenä ongelmana pidetään, että tämän päivän tapahtumiin ei enää riitä, että ammatilliset tapahtumat olisivat esimerkiksi maksuttomia, tai ne olivat järjestetty sopivana ajankohtana, tai sponsorit tarjoaisivat ateriat ja kahvitukset. Järjestäessän i itse tapahtuman, tai osallistuessani muidenkin järjestämiin tapahtumiin, ei esiintyjien ja puhujien ammattitaito tai julkisuus vaikuttaneet osallistujien määrään.

Suomen maatalouden tilanne oli tutkimushetkellä suuressa murroksessa. Viennin vaikeutuminen ja tuottajahintojen aleneminen vaikeutti tilannetta. Tilanteella oli vaikutuksensa myös maatalousyrittäjien henkiselle hyvinvoinnille ja motivaatiolle työskennellä maataloilla.

Viljamarkkinoihin vaikuttava Ukrainan kriisi vaikeuttaa viljatilojen selviytymistä (Niittymaa 2014-04-17). Lisäksi Ukrainan kriisin ja sen seurauksena tulleet Venäjän pakotteet ovat horjuttaneet maatalouden kannattavuutta merkittävästi. Ukrainan kriisi nosti viljojen pörssihintoja. Venäjä kielsi monien elintarvikkeiden tuonnin EU-maista elokuussa 2014. Se heijastuu vieläkin elintarviketeollisuuden toimintaan ja vaikuttaa maatalousyrittäjien taloudelliseen kannattavuuteen. Suomen elintarviketiennistä yli neljännes vietiin Venäjälle vuonna 2013. Kiellettävien tuotteiden listalle kuuluvat liha-, kala- ja maitotuotteet, sekä hedelmät ja kasvikset. Sallittavien tuotteiden vientiä ovat vielä esimerkiksi vilja, sokeri, mausteet, lampaanliha ja vauvanruoka. (Kuokkanen 2014-08-14.) Maitotuotteiden vienti Venäjälle loppui kokonaan, mikä tuli yllätyksenä Valiolle (Saarinen 2014-08-07).

Hallitus aikoi säästää maatalouslomituksesta 20 miljoonaa euroa vuositasolla. Se ei toteutunut sellaisena kuin sitä kaavailtiin. Jos se olisi toteutunut sellaisenaan, olisivat vaikutukset olleet merkittäviä maatalousyrittäjien työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen kotieläintiloilla. (Viitala 2015-05-29.) Näin ollen maatalousyrittäjät olisivat vieläkin vähemmän osallistuneet tarjottaviin alan ammatillisiin tapahtumiin.

Syksyllä 2015 televisiossa MOT- ohjelmassa julkaistiin video kuinka julmalla tavalla teuraseläimiä käsitellään. Kuvamateriaalista kävi selvästi ilmi, miten eläimiä hakataan laatikoilla, vedetään jaloista, ja kiskotaan turkista, sekä käytetään sähköpiiskaa tavalla jota säännötkään eivät salli, mutta vakavimmat ongelmat liittyivät eläinten tainnutukseen ennen varsinaista teurastusta. (Kaihovaara 2015-10-22.) Maatalousyrittäjien luottamus teuraseläinkuljetuksiin ja teurastamoihin koki suuren kolauksen. Ohjelman tarkoitus oli tuoda esille epäkohtia eläinten hyvinvoinnissa kuljetusten aikana ja teurastamoilla. Ohjelma asetti maatalousyrittäjät eläintenkohtelussa kyseenalaiseen valoon. Se vaikutti osaltaan maatalousyrittäjien motivaatioon työskennellä maataloilla. Ohjelman myötä heräsi maatalousyrittäjien huoli kannattaako nautaeläinten kasvatusta jatkossa kun kasvisyönti lisääntyy koko ajan.

Maatalousyrittäjät ovat joutuneet taloudelliseen ahdinkoon. Tilanne on pakottanut heidät tekemään uusia maksujärjestelyitä ja neuvottelemaan lainansa uudelleen. Joissakin tapauksissa tekemään lisää velkaa tilanteen korjaamiseksi. Maaseutuvirasto (MAVI) siirsi 2015 vuodelta peräisin olevien EU-tukien maksatusta useita viikkoja eteenpäin, joista viimeisimmät tuet ovat vasta maatalousyrittäjien tileillä juhannusviikolla 2016. Maaseutuvirasto vastaa ja huolehtii tukirahojen maksatuksesta. Syy tukien maksamattomuuteen johtuu heidän mielestään teknisestä ongelmasta maksatusohjelmassa. (Niiranen 2016-02-26.) Maa- ja metsätaloustuottajien keskusjärjestö MTK järjesti suurmielensäoituksen maatalojen ahdingosta traktorimarssilla Helsingin Senaatintorille 11.3.2016. Mielenosoituksen pääkohde ei ollut Mavi vaan hallitus ja eduskunta. Tapahtumalla haluttiin lääkkeitä ja vauhtia maatalojen akuutin taloustilanteen korjaamiseksi kotimaassa ja myös EU:n kansallisen politiikan kautta. (MTK 2016-03-02.)

2 MODERNI MOTIVAATIOPSYKOLOGIA

Motivaation tärkein tekijä on asian merkitys ihmiselle itselleen. Kuinka panostamme johonkin tehtävään tai suoritukseen vai olemmeko panostamatta, riippuu siitä kuinka paljon asia meille merkitsee. Tuomme esille eri tilanteisiin mukana omat merkityksemme, jotka ohjaavat omalta osaltaan käyttäytymistämme. Jokaisessa yksittäisessä toiminnassa luomme aina piirteitä, jotka synnyttävät meille tärkeitä merkityksiä. Nämä merkitykset vaikuttavat siihen mihin panostamme tekemisissämme. Jokainen ihminen tarvitsee motivaatiota päivittäin toimiakseen mielekkäällä tavalla ja saavuttaakseen omia päämääriä. (Liukkonen, Jaakkola ja Kataja 2008, 34,98.)

Modernilla motivaatiopsykologialla pyritään selvittämään miksi jotkut ihmiset ajattelevat tai toimivat juuri niin kuin he toimivat ja eivät tee sitä jollakin muulla tavalla. Motivaatiopsykologian avulla pystymme käsittämään miksi joku henkilö osallistuu ammatillisiin koulutuksiin ja miksi joku toinen henkilö taas ei osallistu. Joku kolmas henkilö voi valita oman harrastuksen ammatillisen koulutuksen tilalle. Motivaatioselitys rakentuu siten, että henkilöllä on aina useampi vaihtoehto valittavana. Motivaatio näkyy henkilön koko elämänkaareissa yhdenmukaisena toimintona, kuten se näkyy yksittäisissä tietyissä tilanteissa tapahtumina miksi hän tekee juuri niin kuin tekee. Motivaatiot voivat olla tietoisia tai tiedostamattomia. (Nurmi ja Salmela-Aro 2005, 10.)

Motivaatio jakautuu kahteen erilliseen osaan; jotka ovat sisäinen - ja ulkoinen motivaatio. Sisäinen motivaatio on proaktiivista eli ennakoiva, ennalta vaikuttavaa toimintaa. Tässä henkilö pyrkii oma-aloitteisesti tekemään häntä innostavia asioita, riippumatta siitä saako hän mitään ulkoisia palkkioita. Sisäinen motivaatio saa ihmisen tekemään itselleen mielekkäitä ja innostavilta tuntuvia asioita, eikä hän joudu pakottamaan itseään pitäytyäkseen asiassa, vaan energia syntyy tekemiseen luontaisesti. Ulkoinen motivaatio on reaktiivista eli ulkopuolista yllykettä tarvitsevaa, tai siitä riippuvaista toimintaa. Ulkoisessa motivaatiossa henkilö joutuu pakottamaan itsensä toimimaan tietyllä tavalla, jotta pääsisi päämäärään kuitenkin itse haluamatta tehdä niin. Se tarkoittaakin kansanomaisesti ”keppi ja porkkanamotivaatiota”, jossa henkilö passiivisesti suorittaa annettua tehtävää jonka liikkeelle saamiseksi tarvitaan aina kielteistä keppiä tai positiivista porkkanaa. (Martela ja Jarenko 2014, 14.)

Motivaation mittaaminen modernin motivaatiopsykologian avulla voidaan käsitteellistää erilaisten henkilökohtaisten itse tuotettujen tavoitekäsitteiden avulla. Käsitteitä ovat muun muassa henkilökohtaiset projektit ja pyrkimykset sekä elämäntehtävät. Henkilökohtaisten projektien menetelmällä ihmisten motivaatiota on helppo arvioida. Tätä menetelmää käytetään yleisimmin itsearviointiin, mutta lisäksi se sopii myös erittäin hyvin ryhmien käyttöön ja haastattelumenetelmäksi. (Salmela-Aro 2005, 28–29.)

Henkilökohtaiset projektien sisällöt voidaan jakaa perinteisesti kohteiden suhteen tai muulla tavalla abstraktisuuden ja konkreettisuuden suhteen tai lähestymisen ja välittämisen suhteen, kuten on jaoteltu perinteiseen tapaan; opiskelu, työ, perhe, lapset, itse, harrastukset, terveys, vapaa-aika, varallisuus ja asunto. Muita tapoja; kompetenssi eli pätevyys (työhön tai opiskeluun liittyvät projektit), läheisyys (ihmissuhteisiin liittyvät projektit) ja valta sekä autonomia eli itsemääräämisoikeus (esi-

merkiksi itseensä liittyvät projektit). Henkilökohtaisten projektien menetelmien käyttömahdollisuuksilla voidaan tarkastella miten ja mihin henkilö elämässään suuntautuu, mitkä ovat hänen tärkeimpiä asioita elämässä ja mitkä häntä rasittavat tai kehittävät päämääriin pääsemisessä. Menetelmää on myös käytetty psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin arviointimenetelmänä. Sitä on käytetty pääasiallisesti aikuisilla ihmisillä, mutta soveltuu myös muihin ikäryhmiin. (Salmela-Aro 2005, 30–31,35.)

Tunneperäisessä motivaatiossa voi olla tiedostamatonta ja **tietoperäisessä motivaatiossa** on tiedostettua. Arkiviisaudessa on todettu, että ihmisillä on paljon omia sisäisiä ja tunneperäisiä haluja sekä aikomuksia, jotka eivät liity mitenkään ympäristön tarjoamiin tai asettamiin tavoitteisiin. Kuitenkin niitä tavoitellaan mitä suurimmalla syyllä ilman ulkoisia palkintoja. Ajattelutapaan liittyy myös, että ihmisten tekemistä hallitsevat ylhäältä piirtyvät yksinkertaisesti todettavat ulkoiset motiivit, ja toisaalta sisäiset motiivit, sekä vaikeammin näkyvät motiivit. (Niittamo 2005, 40.)

Näiden kahden motiivin käsittäminen antaa edellytyksiä myös ammatillisille sovellutuksille. Työmotivaation, ammatin – ja uravalinnan, ohjauksen ja valmentamisen sektoreilla kyetään vaivattomasti tiedostamaan useita edellytyksiä henkilöiden oikean tai tunneperäisen motivaation yhdistämiseen suunnitelmallisesti määrättyihin päämääriin ja tavallisestikin tietoperäiseen motivaatioon. Ympäristö ohjaa ja muovaa yksilön päämääriä useinkin tuntuvasti, kuten esimerkiksi ”meidän poika jatkaa maatilaa pitämistä meidän jälkeen”. Yhteisen tarkastelun tarve tunne – ja tietotason motivaatiossa syntyy silloin, kun henkilön oma tunneperäinen motivaatio on suuntautunut aivan eri suuntaan kuin ympäristön tarjoamiin toimintoihin ja päämääriin. (Niittamo 2005, 49.)

Motivaatio elämänkaaren siirtymissä, tutkittaessa ihmisten kehitystä elämänkaaren ajan esille tulee merkitseväksi aiheeksi motivaatio jolla syntyy kysymykset, kuinka paljon motiivit ja päämäärät ohjaavat henkilön elämää, milloin ja millaisissa tilanteissa henkilöiden motivaatio muuttuu, miten motivaation muutos vaikuttaa henkilön myöhempään menestykseen ja hyvinvointiin. Kehitys tapahtuu ikäsidonnaisessa kehitysympäristössä, tällöin henkilö ei kehity yksin, vaan varttuessaan hänen elinympäristönsä muuttuu myös. Kehitystehtävät ovat tiettyyn ikään liittyviä ohjeellisia haasteita ja vaatimuksia, jotka ovat tyypillisiä tietyille kulttuureille, yhteiskunnalle ja historialliselle ajalle. Näiden kautta vaikutetaan ihmisten uskomuksiin ja toimintaan. Kehitystehtävän ikäluokat voidaan jaotella seuraavasti, varhaislapsuus, keskilapsuus, nuoruus, varhaisaikuisuus, keski-ikä ja vanhuus. Kehitystehtävien onnistunut toteuttaminen johtaa tyytyväisyyteen ja mahdollistaa onnistumisen jatkossakin. Toisaalta epäonnistuminen voi vaarantaa myöhäisemmän myönteisen kehityksen. Nämä elämäntapahtumat muistuttavat erehdyttävästi kehitystehtäviä. Elämäntapahtumat jaetaan kolmeen ryhmään. 1. Normatiivisiin iän mukaisiin elämäntapahtumiin, biologiset ja ympäristöön liittyvät muutokset. 2. Normatiivisiin historiallisiin elämäntapahtumiin, jotka ovat tyypillisiä tietyille sukupolville ja elävät jonakin tiettyinä historiallisen aina kuten esimerkiksi 1990-luvun lama-aika tai maamme liittyminen Euroopan unioniin vuonna 1995. 3. Ei-normatiiviset elämäntapahtumat, ovat taas yllättäviä tapahtumia, joiden todennäköisyys on erittäin pieni, mutta vaikutukset henkilöiden elämään huomattavan suuria. Yksittäinen elämäntapahtuma voi tarkoittaa suuriakin muutoksia henkilöiden elämässä, luoden uhan hyvinvoinnille sekä vaatia henkilöä sopeutumaan muutokseen. (Nurmi ja Salmela-Aro 2005, 54–57.)

Nurmen ja Salmela-Aron mukaan motivaatiolla on kaksi käyttötarkoitusta, erilaisten ympäristöjen valinta ja sopeutuminen ympäristön muutoksiin. Se kumpaa on enemmän tarjolla, riippuu ympäristön valintavaihtoehtojen runsaudesta. Vaihtoehtoja ollessa paljon, on motivaatioympäristö merkityksellinen mekanismi valinnoille. Henkilö valikoi tietyn kehityssuunnan elämälleen henkilökohtaisten motiivi-intressien perusteella. Jos tarjolla olevien vaihtoehtojen määrä on pieni, silloin keskeinen mekanismi on motivaation sopeutuminen tilanteeseen. Tavoitteet muuttuvat kahdenlaisissa tilanteissa, joko elämän siirtymissä niihin liittyvien haasteiden takia tai muutoksien mukaisiksi. Kun ihmiset kohtaavat vaikeuksia tietyn päämäärän tavoittamiseksi, he yleensä muuttavat tavoitteitaan. Tällöin tavoitteiden uudelleen muokkaamisella on tärkeä merkitys henkilön hyvinvoinnissa. Elämänkaarinäkökulmalla ei saada ratkaistua kaikkia ongelmien käsitteellistämistä, kuitenkin se voi tuoda uutta perspektiiviä useampiin seikkoihin, jotka liittyvät elämän merkittävien ratkaisujen tekemiseen ja niihin liittyviin ongelmien ratkaisemiseen. (Nurmi ja Salmela-Aro 2005, 61,65.) Elämänkaarinäkökulmaa voidaan käyttää silloin kun esimerkiksi nuori aloitteleva maatalousyrittäjä aloittaa yrityksensä toiminnan tämän hetkessä maassa valitsevan maatalouden tilanteessa. Silloin hänen kokemuksensa yrittäjänä olemisesta on vielä vähäistä, sekä koulutustarpeensa ja motivaationsa ovat erilaiset kuin maatalousyrittäjällä jolla on jo kerääntynyt kokemusta pitemmältä ajalta.

Motivaatio tavoitteellisena toimintana, toimintateorian mukaan henkilöt ovat sekä oman elämänsä rakentajia ja myös sen rakentamia. Niin kutsutun Rubikon-mallia sopeuttaen tavoitteellinen toiminta voidaan nähdä nelivaiheisena tapahtumana; 1. päämäärien asettaminen ja niiden muokkaaminen, 2. tekemisen valmistelu ja suunnittelu, 3. tekemisen toteuttaminen ja 4. tekemisen tulosten arviointi sekä palaute. Tärkeintä tavoitteellisen toimintamallissa on vuorovaikutteisuus henkilön ja kehitysyhteyden välillä. Näin ollen yksilö pyrkii suuntautumaan omien päämäärien mukaisesti esimerkiksi työelämään ja samanarvoisesti sieltä saadut kokemukset vaikuttavat jatkossa yksilön motivaatioon. Kun saadaan palautetta useista erilaisista toiminnoista, yrityksistä ja tilanteista, yksilön kiinnostuksen kohteet ja päämäärät alkavat suuntautua hänelle ominaisella tavalla. Hän voi useiden positiivisten työelämäkokemusten myötä kiinnostua suuremmassa määrin työelämästä. Jos yksilön saama palaute on negatiivista, hän voi vetäytyä työelämästä ja siirtää motivaationsa muille elämänalueille. Kokemusten on havaittu liittyvän arvoihin ja asenteisiin. Vastaavasti nämä kokemukset vaikuttavat jatkossa arvoihin ja asenteisiin tavoiteltaessa toiminnallisia päämääriä. (Nurmi ja Salmela-Aro 2005, 71.)

3 MENETELMÄLLISET LÄHTÖKOHDAT

Tutkimukseni aihesisältöön liittyvien tutkimustuloksien etsiminen on ollut haasteellista. Maatalousyrittäjille tarjottuihin ammatillisten tapahtumien osallistumisaktiivisuutta ei ole tutkittu ennen tätä tutkimusta. Tästä syystä oli vaikea löytää tutkimustuloksia joita olisin voinut käyttää lähdemateriaalina.

Tietoperusta on moderni motivaatiopsykologia ja kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusmenetelmä. Tutkimuksessa pyritään hakemaan syitä miksi maatalousyrittäjien osallistuminen ammatillisiin koulutuksiin on nykyisin vähäistä. Mitä pitäisi tehdä toisin, jotta he motivoituisivat osallistumaan ammatillisiin tapahtumiin aktiivisemmin.

Laadullinen tutkimusmenetelmä pyrkii vastaamaan kysymyksiin siitä, millainen ilmiö on, kuinka se on kehittynyt, millaisia ovat ensisijaiset motiivit ja niin edelleen. Laadullisen tutkimuksen aineistonkeruutapoina ovat osallistuva havainnointi, teema-, – eli vapaamuotoinen haastattelu, elämäkertojen tai päiväkirjojen keruu ja niin edelleen. (Eskola ja Suoranta 2008, 15–16.) Tutkimuksessa käytetään aineiston keruumenetelmänä teemahaastattelua.

Tutkimuksen tavoitteena on kerätä kokemusperäistä tietoa kuinka paljon maatalousyrittäjät ovat osallistuneet alan ammatillisiin tapahtumiin. Mitkä seikat ovat heitä motivoineet osallistumaan aikaisemmin ja mitkä seikat jatkossakin saisivat heidät osallistumaan niihin ja mitä olisi otettava huomioon niitä järjestettäessä. Motivoivana tekijänä ammatillisiin tapahtumiin osallistujilla on kasvava tietopääoma, sosiaaliset suhteet, verkostoituminen, sekä työhyvinvointi ja työssä jaksaminen.

Tutkimuksen tulokset syntyivät haastattelujen analysoinnin ja tulkinnan myötä. Haastateltavina olivat tutkimuksen tilaajan valitsevat maatalousyrittäjät ja tilaaja itse. Kehitysideana on digitalisaation mahdollisuudet, ja hyödyntäminen ammatillisissa tapahtumissa. Niin sanotusta digiloikasta haastatelin opiskelijaa joka teki aiheesta oman oppinnäytetyönsä.

Empiirinen tutkimus on aina kokonaisuus johon liittyy useita vaiheita, jotka ovat keskinäisessä riippuvuussuhteessa toisiinsa. Tutkimuksen kokonaisuus on vaikea määrittellä yleispäteväksi, kuitenkin voidaan nimetä joukko vaiheita jotka esiintyvät melkein kaikissa tutkimuksissa. (Hirsjärvi ja Hurme 2008, 14.) Tutkimus toteutetaan empiirisenä tutkimuksena, sillä teoreettisia tutkimustuloksia joita voisi käyttää hyväksi tutkimustulosten vertailussa, ei löydy.

3.1 Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusmenetelmä

Laadullisella aineistolla tarkoitetaan yksinkertaisesti sellaista aineistoa joka on ilmiösiltään tekstiä. Parhaimmillaan tutkimussuunnitelma elää tutkimuksen teon mukana, mikä tarkoittaa osittain sitä, että menetelmällä saavutetaan prosessiluonne. Avoin tutkimussuunnitelma tähdentää tutkimusvaiheita jolloin aineiston keruu, analyysi, tulkinta ja raportointi kietoutuvat yhteen. (Eskola ja Suoranta 2008, 15–16.)

Osallistuminen tutkittavien elämään ei ole välttämätön peruste laadullisessa tutkimuksessa, mutta kenttätyö on ainutlaatuinen tapa saavuttaa enemmän tai vähemmän kosketusta tutkittavien kanssa. Tällöin pyrin pitämään tutkittavan ilmiön sellaisena kuin se on manipuloimatta tutkimusaineistoa. Minun piti päättää otanko kantaa toimintaan vai pysynkö ulkopuolella. Tutkimuksessa pitäydyin kannanottojen ulkopuolella. Harkinnanvaraisella otannalla keskitytään yleensä varsin pieneen määrään tapauksia ja pyritään analysoimaan niitä mahdollisimman perusteellisesti. (Eskola ja Suoranta 2008, 16–18.)

Laadullisessa tutkimuksessa voidaan lähteä puhtaalta pöydältä ilman ennakoasettamuksia tai määritelmiä, sillä tarkoitetaan aineistolähtöistä analyysia. Tällä tarkoitetaan teorian rakentamista empiirisestä aineistosta lähtien, niin sanotusti aina alhaalta ylös nousemista. Laadullisessa tutkimuksessa on ongelmana se, että aineisto on laaja. Aineiston rajaus on tärkeää, silloin se pysyy järkevänä ja mielekkäänä. Hypoteesittomuus tarkoittaa laadullisessa tutkimuksessa sitä, ettei minulla ole lukkoon lyötyjä ennakkokäsityksiä tai oletuksia tutkimuskohteesta tai tutkimuksen tuloksista, mutta on otettava huomioon omani havainnot aikaisemmin tallentuneista kokemuksista. Voin löytää aineistojen avulla uusia näkökulmia, en vain todista ennen epäilemääni. (Eskola ja Suoranta 2008, 19–20.)

3.2 Teemahaastattelu

Teemahaastattelun valintaan vaikuttavat käsitykseni ihmisestä ainutkertaisena persoonana, tavoitteena päästä lähemmäksi tutkiakseni ihmisiä, heidän kokemuksiaan, elämyksiään ja ajatuksiaan. Teemahaastattelu on puolistrukturoitu haastattelumenetelmä ja sille on ominaista, että jokin haastattelun näkökulma on lyöty lukkoon, mutta ei kuitenkaan aivan kaikkia. Yhtenä haastattelun aspektina ovat aihepiirit ja teema-alueet, jotka ovat kaikille haastatelluille samat. Teemahaastattelu suunnattiin tiettyihin aihepiireihin ja sille oli ominaista, että maatalousyrittäjät ovat kokeneet tietynlaisen tilanteen. Haastattelu suunnattiin tutkittavien maatalousyrittäjien omakohtaisiin kokemuksiin ja siinä tehostui haastateltavien elämysmaailma. (Hirsjärvi ja Hurme 2008, 16,47–48.)

Tutkimus toteutettiin teemahaastatteluilla koska odotuksena olivat tarkemmat ja laajemmat tutkimusvastaukset. Tutkimuksen tilaaja valitsi asiakkaistaan seuraavilla kriteereillä haastateltavat maatalousyrittäjät; eri tuotantosunnissa toimivat, eri-ikäiset, osallistuminen tai osallistumattomuus alan ammatillisiin tapahtumiin ja toiminta-alueen jokaiselta paikkakunnalta neljä maatilaa. Suunnittelin teemahaastattelurungon, runko käytiin tutkimuksen tilaajan kanssa läpi.

Haastateltaville lähetettiin ennakkokirje (liite 1) tulevasta haastattelusta ja siinä kerrottiin milloin otan heihin yhteyttä. Ennakkokirjeen myötä minun oli helpompi lähestyä haastateltavia ja sain sovitua varmemmin haastatteluajat. Kahdestatoista maatilasta kaksi maatilaa oli sellaisia joihin ei saanut yhteyttä muulla tavalla kuin lähettämällä heille vielä erikseen tekstiviestillä kysymyksen osallistumishalukkuudesta haastatteluun. Positiivisena asiana oli kaikkien suunniteltujen maatilojen osallistuminen haastatteluihin.

Tarkoituksena oli suorittaa haastattelut tiettyinä päivinä paikkakunnittain, mutta se ei onnistunut suunnitellulla tavalla. Aikataulut ei aina sopinut, vaan niitä jouduttiin jakamaan useammille päiville. Haastattelu-aikaa olin varannut tunti per maatila. Joillakin maataloilla aika meni pikkuisen yli ja toisilla tiloilla jäi pikkuisen alle. Olin varannut aikaa siirtymä vaiheeseen maatilalta toiselle aikataulujen sovittuna pysymiseksi. Teemahaastattelut tapahtuivat haastateltavien maataloilla eli maatalousyrittäjien kotona yhtä lukuun ottamatta, koska hän ei asunut maatilalla.

Teemahaastattelun runko (liite 2), johon liittyi useampi täydentävä kysymys, oli seuraavan lainen: - Aluksi kysyin perustiedot. Sen jälkeen kysyin heidän aiempaa mielenkiintoaan osallistua aiemmin tapahtumiin (sisäisen motivaation tasoa) ja mihin seikkoihin osallistuminen perustui. Lisäksi halusin tietää osallistumisista vapaaehtoisin, velvoitettaviin koulutuksiin yrityksen toiminnan edellytyksenä (ulkoinen motivaatio). Sen jälkeen selvitin kysymyksiin millaisia alan tapahtumia haastatellut halusivat ja tarvitsisivat ja mitä pitäisi ottaa huomioon tapahtumia järjestettäessä. Selvitin kysymyksiin myös motivoivat aiheet ja ideat millä keinoilla saadaan parempia tapahtumia jotta he osallistuisivat tapahtumiin. Toiseksi viimeisenä kysymyksenä kysyin millaiset olivat heidän visionsa maatalouden näkymistä nyt ja tulevaisuudessa. Kysymyksiin tutkin millainen usko haastatelluilla on maatalouteen nyt ja tulevaisuudessa, kuinka motivoituneita he ovat työskentelemään maataloillaan. Lopuksi kysyin koulutustoiveita tutkimuksen tilaajalle.

Tutkimuksen tilaaja sponsoroi haastateltaville pienenä kiitoskukkasena kahvipaketit haastatteluun suostumisesta, jotka annoin haastattelun yhteydessä. Tällä pienellä eleellä oli suuri merkitys. Haastattelin tutkimuksen tilaajaa maaseutujohtajaa Pasi Liikasta maatalousyrittäjien haastatteluista tehdyn tiivistelmän pohjalta, tuon hänen mietteitä esille yhden toimijan näkökulmasta.

Kehitysidean tiimoilta haastattelin Tuovi Huttusta, joka on asiantuntijana digitalisaation edistämisesä, josta hän oli juuri tehnyt oman opinnäytetyönsä, Ammatillisen koulutuksen digiloikka: Case: Ylä-Savon ammattiopisto, Hingunniemi. Hänen opinnäytetyönsä verkkolinkki löytyy lähteistä.

3.3 Aineiston käsittely

Maatalousyrittäjien haastattelut nauhoitin sanelukoneella joka oli lainassa koululta. Sanelukoneen koenauhoituksia testasin kotona aviomiehelläni, jotta haastattelut onnistuisivat moitteettomasti ja tekniikka siihen olisi hallussa. Tutkimuksen tilaajan ja kehitysidean asiantuntijan haastattelut nauhoitin kännykkään lataamalla ohjelmalla, jota myös testasin kotioloissa.

Nauhoitettujen haastattelujen kesto oli yhteensä noin 13 tuntia, joista kahdentoista maatalon ja kuu-dentoista maatalousyrittäjän haastattelujen kesto olivat yhteensä noin 11 tuntia. Tutkimuksen tilaajan haastattelun kesto oli noin tunnin, ja digitalisaation edistämisestä asiantuntijan haastattelun kesto oli noin tunnin.

Sanasanainen puhtaaksikirjoitus eli litterointi voidaan tehdä koko haastattelutilanteesta, tai se voidaan tehdä valikoiden teema-alueista tai vain haastateltavan puheesta. Aineiston litteroinnin tark-

kuudella ei ole yhtä ainoaa tapaa tehdä sitä. Sanasta sanaan kirjoittaminen on työlästä ja hidasta, joka on sitkeyttä vaativaa ja aikaa vievä vaihe monien mielestä. (Hirsjärvi ja Hurme 2008, 138–140.) Litteroin haastateltavien puheesta vain aiheeseen liittyvät asiat ja jätin kaiken muun litteroimatta helpottaakseni omaa työtäni. Esimerkiksi jos haastattelusta poikettiin sivuraiteille tai haastateltu käytti täytesanoja esimerkiksi ”tuota, tuota” sekä ”niinpä niin” tai toisti useammin sanomisiaan.

3.4 Tutkimuksen pätevyys, luotettavuus ja eettisyys

Laadullisessa tutkimuksessa joudun koko ajan selvittämään tekemiäni valintoja, ja samalla ottamaan kantaa sekä analyysin määrään että tekemäni työni luotettavuuteen (Eskola ja Suoranta 1998, 208). Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkimusraportit ovat paljon henkilökohtaisempia, minun omaa pohdintaa sisältäviä, kuin kvantitatiiviset eli määrälliset tutkimukset. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa luotettavuusterminologia voidaan jakaa kolmeen ryhmään. 1. Käsitteiden merkitykset ovat neuvotte-luvaraisia kysymyksiä. Tästä syystä käsitteiden tarkoitusta täytyi pohtia ensin ja sen jälkeen mietin käsitteellistyksen mahdollisia seurauksia. 2. Uskottavuus luotettavuuden kriteerinä tarkoittaa sitä, että tarkistin vastaako minun käsitteellistykseni ja tulkintani maatalousyrittäjien käsityksiä. 3. Luotettavuutta tarkastelin neljästä näkökulmasta: realistiselta, vakuuttavuuden, yhteistoiminnan ja kritiikin kautta. (Eskola ja Suoranta 1998, 210–212.)

Sisäinen validiteetti eli pätevyys tarkoittaa, että käsitteellisten määritteiden kuin menetelmällisten ratkaisujen täytyy olla keskenään sopusoinnussa eli loogisessa yhteydessä keskenään. Se myös osoittaa tieteellisen otteeni ja maatalousalan hallintani voimakkuutta. **Ulkoinen validiteetti eli pätevyys** tarkoittaa tekemieni tulkintojen ja johtopäätösten sekä materiaalin välisen yhteyttä pätevyyyteen. Se on enemmän yhteydessä minuun kuin maatalousyrittäjien käyttäytymiseen. Sillä voidaan tarkoittaa tiettyjä tutkimushavaintoja silloin kun ne kuvaavat tutkimuskohteen tarkalleen sellaisena kuin se on. (Eskola ja Suoranta 1998, 213.)

Haastateltaville lähetetyssä ennakkokirjeessä kerroin, että olin toiminut aikaisemmin Rengin paikka auki -hankkeen hankerenkinä heidän yhteistoiminta-alueellaan. Minulle on kertynyt maatalousalalta työkokemusta kaikkiaan yli 30 vuotta. Haastattelutilanteessa kerroin lisää omasta ammatillisesta taustasta jos haastateltavat sitä kysyivät. Haastattelutilanteessa pystyin kohdistamaan oikein kysymykseni ja tekemään täydennyskysymyksiä tarvittaessa maatalousyrittäjille, ottaen huomioon heidän tuotantosuuntansa kartoittaessani motivaatiota ammatillisiin tapahtumiin.

Reliabeliudella eli luotettavuudella tarkoitetaan sitä, että tutkiessani samaa henkilöä saan kahdella kerralla saman tuloksen, josta voidaan uusinta – tai rinnakkaistutkimuksen avulla tutkia sisäistä johdonmukaisuutta tai vertaamalla kahden eri tutkijan saamia tutkimustuloksia (Hirsjärvi ja Hurme 2008, 186). Reliabeli tarkoittaa sitä, että aineiston sisältä ei löydy ristiriitaisuuksia, eli missä olosuhteissa jokin menetelmä on paikkansapitävä ja looginen, sekä tarkoittaa havaintojen ja mitausten pysyvyyttä eri aikoina. Reliabiliteetin todentaminen on huomattavasti helpompaa laadullisessa tutkimuksessa, joissa toimintaperiaatteissa ja usein myös käytännössä tutkimuksen keskeiset vaiheet voidaan todella toistaa. (Eskola ja Suoranta 1998, 213–214).

Tutkimustuloksia voidaan pitää luotettavina, koska tutkimustyö on tehty huolellisesti ja tutkimuksen tuloksia voidaan pitää toistettavina. Haastatelluista osan tunsin jo aiemmalta ajalta ennen haastattelutilannetta, minulla oli heistä jo taustatietoa kuinka ovat osallistuneet ja motivoituneita ammatillisiin tapahtumiin. Luotettavuutta lisää myös hyvin suunniteltu haastattelurunko, kysymysten runsaus ja yhdenmukaisuus kaikkien haastateltujen kesken ja lisäksi haastattelujen kestot. Esitän tutkimustulokset rehellisesti, vaikka ne olisivat ristiriidassa omieni käsitysteni kanssa, en ole antanut ulkopuolisten henkilöiden tai asioiden vaikututtua tutkimustuloksiin. Tutkimuksen luotettavuuden todentaminen on mahdollista toteuttaa myös toisella tutkijalla, joka toistaa saman tutkimuksen samoista lähtökohdista saaden saman tulokset, jota ei kuitenkaan käytetty tässä tutkimuksessa.

Kaikkiin **tutkimuksiin liittyy eettisiä** ratkaisuja, varsinkin ihmistieteissä joudutaan eettisten kysymysten äärelle joka hetki. Tärkeimpiä eettisiä periaatteita ihmisiin kohdistuvissa tutkimuksissa ovat yleensä, informoituin perustuva suostumus, luottamuksellisuus, seuraukset ja yksityisyys. Lisäksi on vielä paljon muitakin periaatteita riippuen tutkittavasta aiheesta. (Hirsjärvi ja Hurme 2008, 19–20.) Perusperiaate kvalitatiivisissa aineistoissa on suorien tunnisteiden (nimet, osoitteet, syntymäajat, sähköpostiosoitteet, puhelinnumerot ja niin edelleen) poistaminen aineiston yhteydestä heti, kun aineiston tekninen toimivuus on tarkistettu. Tutkittavien osallistuminen tutkimukseen ei ole valtakirja olla yhteydenottojen kohteena jatkossa. (Kuula 2011, 214.) Maatalousyrittäjille on tuotu esille eettisyysasiat jo ennakkokirjeessä ja lisäksi tuotu esille myös vielä haastattelutilaisuudessa. Heidän toivomallaan tavalla noudatetaan tutkimuksessa eettisyysperiaatteita.

3.5 Sisällönanalyysi

Sisällönanalyysillä selitetään enimmäkseen kielellistä aineistoa, jossa pyrin erilaisten sisällöllisten ryhmyksien ansiolla analysoimaan tutkittavaan ilmiöön liittyviä sisältöjä ja rakenteita. Nykyään sisällöllinen analyysi luokitellaan pääasiallisesti kvalitatiivisen materiaalin analyysiksi, jolla ilmennetään kirjoitetun ja puhutun kielen muotoa ja sisältöä. Siinä kuvataan analysoitavan materiaalin sisältöä, rakennetta tai kumpaakin. Tällä pyritään johdonmukaiseen ja kattavaan kuvaukseen materiaalin liittyvistä sisällöistä. Sen voi suorittaa määrällisen tai laadullisen tutkimusotteen mukaisesti. Tutkimusongelma ja tietopuolinen viitekehys muodostavat edellytyksen sisältöluokkien valinnalle ja määrittelylle. Tietopuolisella viitekehysellä tarkoitetaan tässä kohtaa teemahaastattelurunkoa. Tutkittavan materiaalin pohjalta voidaan rakentaa myös sisältöluokat tai ne voidaan muodostaa ulkopuolista käsitejärjestelmästä, viitekehystä tai teoriaa hyödyntäen. (Seitamaa-Hakkarainen 2014-05-19.)

Materiaalin analysointi alkoi heti aineiston keruun yhteydessä yleensä koko materiaalin lukemisella, näin sain siitä yleiskuvan. Materiaaliin perehtyminen ja luokittelun kehittäminen tapahtui jaksoittaisesti. Luokittelulajit kehittyvät ja muuttuvat analyysiprosessin aikana ja mahdollisen lisämateriaalin keruun yhteydessä joita ei tarvinnut tehdä. Minun oli tehtävä joitakin periaatteellisia metodisia valintoja ennen kuin pystyin aloittamaan tekstiaineiston analysointia. Hankittu tutkimusaineisto oli saatava teksti muotoon. Sisältöanalyysissä materiaalia tarkastelin eritellen, yhtäläisyyksiä ja eroja etsien ja tiivistäen. (Seitamaa-Hakkarainen 2014-05-19.)

Ei ole yhtä ainoa oikeaa tapaa tehdä sisällön analyysia, sekä valmista mallia analyysin toteuttamiseen. Minulla ei ollut käytössä ennalta valmista luokittelurunkoa tai teoreettista käsitteistöä, vaan hain keskeisiä ominaisuuksia aineistosta. (Hirsjärvi ja Hurme 2008, 155.) Litteroinnin jälkeen tein kaikista haastatteluista tiivistelmät. Tiivistelmiä aloin pilkkomaan haastattelurungon mukaisesti pienempiin teema-alueisiin. Jonka jälkeen pilkoin vielä pienempiin muutaman sanan sisältäviin aihe-alueisiin, joihin keräsin yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia Excel-taulukkoa apuna käyttäen (liite 5).

3.6 Tutkimukseen osallistuneet maatilat

Pyhäjärven kaupungin maaseututoimen yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat paikkakunnat ovat Haapajärvi, Pyhäjärvi ja Reisjärvi. Maataloustuenhakijoita heillä oli yhteensä 801 maatilaa, joista aktiivituloja oli 447 kappaletta vuonna 2015. Haastatteluihin valittiin 12 maatilaa, jokaiselta paikkakunta 4 maatilaa. Joillakin maatioilta haastatteluun osallistuivat molemmat maatalousyrittäjät, yhteensä 16 henkilöä. Haastateltavilta kysyttiin perustietoja ja he kertoivat sen verran kuin halusivat tuoda julki yksityisyytensä nimissä.

Tutkimukseen osallistui monella tavoin erilaisia haastateltavia, näin saatiin kattava aineisto ja tulokset. Haastatteluun osallistui kaikkiaan kaksitoista maatilaa ja kuusitoista maatalousyrittäjää (taulukko 1). Kolmella heistä on kasvinviljelytila, joista kahdella oli lisäksi koneurakointia. Toisen maatalousyrittäjän urakointi on sivutoimista, toisella urakointi on ammattimaista urakointia. Maito – ja lihantuotantotiloja oli kahdeksan, joista kolmella maatilalla lihakarja kasvatettiin itse, lisäksi kolmella tilalla tehtiin sivutoimisena koneurakointia, sekä yksi lihantuotantotila. Naisten johtamia maatioita oli kolme kappaletta, jotka olivat heidän kotitilojaan. Haastateltujen ikäjakauma oli haastatteluhetkellä 23–65 vuotta. Perustietoja kartoittaessani haastatellut halusivat tuoda julki lisäksi vielä seuraavia asioita. Yhdellä haastatellulla maatilalla oli ollut maidontuotantoa vuoteen 2004, jonka jälkeen tuotantosuunta muuttui viljan viljelytilaksi. Neljällä haastatellulla maatilalla ei ole jatkajaa ja kahdella maatilalla ei ehkä ole jatkajaa. Yhden maatilan haastatellut myyvät jossakin vaiheessa tilan ulkopuoliselle, ostajakin on jo tiedossa. Yhden haastatellun vaimo oli hiljaisena osapuolena haastattelussa ja toisen haastatellun taustalla oli hänen äitinsä. Erään haastatellun vaimo on äitiyslomalla ja hänen vastuualueena on lypsykarjan hoito. Yksi haastateltu on tällä hetkellä äitiyslomalla, puoliso on vakinaisessa työssä muualla. Erään maatilan haastateltujen maatalousyrittäjien mukaan navetta on erittäin työläs. Siitä irrottautuminen vaatii erittäin paljon ennakkojärjestelyjä, varsinkin jos haluavat lähteä yhdessä tai olla muutamia päiviä pois maatilaltaan. Eräällä maatilalla tehdään sukupolvenvaihdos syksyllä 2016. Eräs haastateltu on siirtokarjalaisen jälkeläinen eikä ole alkuperäistä paikallista alkuväestöä. Hänen vaimonsa on siirtynyt maatilan ulkopuolelle vakinaiseen työsuhteeseen. Erään haastatellun maatilakaupat tehty noin viisi vuotta sitten ja vanhemmat ovat vielä jonkin verran mukana. Haastateltu oli silmin nähden väsynyt ja mainitsikin siitä haastattelussa ettei taida tulla kunnollisia vastauksia, mutta sain erittäin hyviä vastauksia.

TAULUKKO 1. Haastatteluun osallistuneiden kahdentoista maatilan perustiedot. Tilat on merkitty kirjaimilla A-L.

Tila	Haastatteluun osallistujat ja ikä	Tuotantosuunta	Eläinmäärät tai hehtaarit
A	Mies 65 v.	Kasvinviljely, metsäkoneurakointia	peltoa n. 55 ha ja vuokralla n. 3 ha
B	Mies 45 v.	Maidon - ja lihantuotanto, koneurakointia	28 lehmää ja 180 sonnia
C	Mies 59 v. ja nainen 49 v.	Maidontuotanto	24 lehmäpaikkaa ja saman verran nuorkarjaa
D	Mies 39 v.	Maidontuotanto	27 lehmää ja nuorkarjaa n. 50 eläintä
E	Mies 50 v.	Maidontuotanto	70 lehmää ja nuorkarjaa saman verran
F	Nainen 28 v.	Maidontuotanto	51 lehmää ja nuorkarjaa saman verran
G	Nainen 39 v.	Kasvinviljely	peltoa reilut 60 ha, lisäksi on metsää
H	Nainen 51 v. ja mies	Lihantuotanto	Eläimiä 170–180 kpl
I	Mies 52 v. ja nainen 52 v.	Maidontuotanto ja lihakarjaa	36 lehmää ja kaikkiaan eläimiä noin 98 kpl
J	Isä 62 v. ja poika 25 v.	Kasvinviljely ja koneurakointi suuremmassa määrässä	Peltoa noin 109 ha vuokrateltoon
K	Mies 43 v.	Maidon- ja lihantuotanto, koneurakointia	50 lypsävää ja muuta karjaa n. 70 eläimiä
L	Mies 23 v.	Maidontuotanto	Eläimiä yhteensä 128

Haastattelut tehtiin maatalousyrittäjien kotona sovittuina aikoina. Haastattelut sujuivat erittäin hyvin ja maatalousyrittäjät kertoivat avoimesti vaikeistakin asioista, kuten esimerkiksi mikä vaikutus heille on tämän hetkiselällä maamme maataloustilanteella ja kuinka se vaikuttaa heidän maataloonsa, taloudelliseen asemaansa, sekä heihin ihmisinä. Missään vaiheessa ei tullut kiusaantunutta oloa tai hyljaisuista hetkeä haastateltaville eikä minulle. Haastattelutilanteista tuli sellainen tunne, että heti löytyi niin sanottu yhteinen sävel kaikkien tutkimukseen osallistujien kanssa.

Haastatelluille lähetetystä ennakkokirjeestä olivat suurimmaksi osaksi sitä mieltä, että oli hyvä asia saada ennakkokirje haastattelusta johon heidän oli helpompi reagoida kuin että kirjettä ei olisi lähetty ollenkaan. Toisaalta osa haastatelluista oli sitä mieltä, ettei sillä ollut merkitystä haastattelun kannalta, koska lähtevät helposti tällaisiin mukaan muutenkin. Tai sitten ennakkokirjeellä ei ollut merkitystä joillekin, kun haastateltu tunsikin minut entuudestaan.

Yhden haastatellun mielestä haastatteluun suostumiseen vaikutti enemmän se, onko aikaa haastatteluun ryhtymiseen. Toisen haastatellun mielestä ennakkokirje oli hyvä asia, koska haastatellun ei tarvinnut varmistella sen asiaa sen tarkemmin. "Tänä päivänä on kaikenlaisia kulkijoita eri tarkoituksilla ja on mietittävä ketä voi ottaa vastaan ja ketä ei." Kolmannen haastatellun mielipide oli, että he eivät välttämättä osallistu tällaisiin tai ainakin harkiten, joten ennakkokirjeen myötä osallistuivat haastatteluun.

4 AMMATILLISET TAPAHTUMAT

Epävakaassa ympäristössä toimivien maatalousyrittäjien päämäärät voivat toteutua vain kehittyvän tiedon ja osaamisen avulla. Ensiarvoista on tietouden luominen ja hyödyntäminen maatalon päivittäisten rutiinien tapahtumissa, rakenteissa ja tuotteissa. (Ruohotie 1998, 17.) Asiat eivät mene aina toivotulla tavalla. Silloin analysoidaan tapahtunutta ja koetetaan löytää ei-toivottuun tulokseen johtaneet syy-seuraus sarjat, sekä tajuamaan asiat uudella tavalla. Luovalla tavalla asiat voidaan ratkaista aiemmin totutusta. Jos tämä uusi toimintatapa toimii, silloin on opittu paljon. Jossain vaiheessa ollaan taas samassa tilanteessa, missä huomataan, että jokin toiminta ei johtanut toivottuun tulokseen. Tällöin kohdataan jälleen uusi oppimistilanne. Tämän kaltainen oppimissykli tarjoaa lähtökohdan oppiville maatalousyrittäjille, joissa tiedollisen pääoman määrä koko ajan lisääntyy. (Liukkonen, Jaakkola ja Kataja 2006, 49.)

Kouluttaminen ei ole pelkästään puhtaaseen tauluun kirjoittamista. Oppimistulokseen vaikuttavat maatalousyrittäjän ajatusrakenteet, aiemmista kokemuksista tulleet mielikuvat ja asenteet. Motivaatioon liittyviä rakenteita ovat sisäinen ja ulkoinen tavoiteorientaatio sekä erilaiset odotukset, tulkinnot ja uskomukset. Tiedon omaksumista voivat estää yhtä hyvin epäonnistumisen pelko tai liian korkeat tulostoiveet. (Ruohotie 1998, 34.)

Kouluttaja ei voi olla vain tiedonjakaja vaan ensisijaisesti kasvun mahdollistaja, aktivoija ja valmentaja. Koulutukselle asetettuja vaatimuksia ovat koulutettavien maatalousyrittäjien tarkkavaisuuden suuntaaminen, tarkoituksen mukaisen koulutusmateriaalin turvaaminen koulutettavan tarpeita ja tavoitteita ajatellen. Koulutuksesta suoriutuminen kehittää itseluottamuksen syntymistä ja ponnistelun aikaansaannoksena syntyvien oppimistuotosten palkitsevuutta. Näihin vaatimuksiin on kiinnitettävä huomiota jo koulutuksen suunnitteluvaiheessa. Keskeisiä suunnittelun osa-alueita ovat tarkkavaisuus, merkityksellisyys, itseluottamus ja tyytyväisyys. Usein oletetaan virheellisesti, että hyvin suunniteltu koulutusohjelma on itsestään sisäisesti motivoiva. Hyväkin suunnitelma vaatii tuekseen myös suunnitelman, miten koulutettavien maatalousyrittäjien motivaatiosta huolehditaan ja pidetään yllä, esimerkiksi palautekyselyllä ja koulutustarpeiden kartoittamisella. (Ruohotie 1998, 121,123.)

4.1 Maatalousyrittäjien aiempi osallistuminen ammatillisiin tapahtumiin

Kysyttäessä suurin osa haastatelluista totesi olleensa aiemmin aktiivisempia kuin nyt. Olosuhteet osallistumiselle ovat muuttuneet, joko työkiireet ovat esteenä tai mielenkiintoisia aiheita ei ole tarjolla. Maatalousyrittäjät tosin sanoen ohjautuvat toimimaan modernin motivaatiopsykologiassa esitetyin sisäisen motivaation mukaan oma-aloitteisesti tekemään heitä kiinnostavia asioita, riippumatta siitä saavatko he mitään ulkoisia palkkioita.

Suurin mielenkiinto haastatelluilla on ollut osallistua kaupallisiin tapahtumiin, jotka ovat olleet lähiseudulla. Esimerkiksi Nurmipäivät Ylivieskassa, Rysky-päivä Nivalassa, Viljo-messut Kiuruvedellä tai Haapajärven ammattiopiston maa- ja metsätalousoasastolla esitettävät työnäytökset. Lisäksi kiinnostusta on ollut osallistua erilaisiin kone-esittelyihin ja/tai pellon piennarpäiville.

Kauempana pidettäviin maatalous- tai konenäyttelyihin on osallistuttu jossakin määrin. Osallistumiseen on eniten vaikuttanut vaikeus irrottautua maatilalta ja nähtävien asioiden herättämä mielenkiinnon lisäksi esiteltävät tuotteet ja aiheet suhteessa haastateltavien mielenkiintoon.

Motivaatioselitys rakentuu siten että henkilöllä on aina useampi vaihtoehto valittavana. Motivaatio näkyy henkilön koko elämänkaressa yhdenmukaisena toimintona, kuten se näkyy yksittäisissä tilanteissa miksi hän juuri tekee niin kuin tekee. Motivaatiot voivat olla tietoisia tai tiedostamattomia. (Nurmi ja Salmela-Aro 2005, 10.)

Poikkeus haastateltujen joukossa on yhden maatilan maatalousyrittäjä. Kaupalliset tapahtumat eivät kiinnosta ja maatilalta ei osallistuta, ellei ole tarvetta hankkia jotain, jolloin käydään tutustumassa. Muuten haastateltu osallistuu erittäin aktiivisesti ammatillisiin tapahtumiin. Esimerkiksi pitempi aikainen koulutus on Suomen Yrittäjäopiston järjestämä maatalousyrittäjän ammattitutkinto vuonna 2014 ja nyt hän on ilmoittautunut tammikuussa 2016 alkaneelle johtamiskoulutukseen, sekä tehnyt heidän verkkokurssejaan. Haastateltu on osallistunut myös ProAgrian ruokintaa käsittelevään tapahtumaan ammattiopistolla. Marraskuun lopussa 2015 haastateltu osallistunut Nautojen ensiapukurssille jonka järjestää Tuotantoeläinlääkäripalvelu Lehmälääkärit.com Oy.

Osa haastatelluista on osallistunut hankkeisiin. Kolme maatilaa osallistui vetämäni Rengin paikka auki -hankkeeseen. Kaksi maatilaa sitoutui pidemmäksi aikaa hankkeeseen. Maatilat olivat osallisina renkirinki toiminnassa ja yhdeltä maatilalta osallistuttiin Työnantajana olemisen ihanuus ja palkanmaksu hallintaan -teemapäivään. Yksi haastatelluista osallistui Maatilojen uusi yhteistyö – ”Moderni kolhoosi” -hankkeen järjestämään tilaisuuteen jossa kartoitettiin suuryhteisnavetan rakentamista Nellostien varteen. Yhden haastatellun maatilan maatalousyrittäjät osallistuivat vetämäni Rengin paikka auki -hankkeen lisäksi myös 3M-hankkeeseen, joka painottui työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin.

Suurin osa haastateltavista on **kokenut saavansa hyötyä** osallistumalla alan ammatillisiin tapahtumiin ja saanut niistä apukeinoja oman yrityksen toimintaan tavalla tai toisella. Joillakin se on uusien koneiden ja laitteiden hankintaa ja jollakin toisella se on teoretiedon ja käytännön kokemusten hankintaa. Muutamien mielestä osallistumisen motivaatio on ollut kiinnostus uusiin asioihin ja koneisiin. Yhdelle haastatellulle on ollut vähäinen hyöty osallistumisesta, sillä koneita voi käydä katsomassa ja tutustumassa muussakin yhteydessä. Yhdelle haastatellulle on tärkeää saada tavata saman henkisiä ihmisiä, olivatpa he maatalousyrittäjiä, tai urakoitsijoita, tai myyntimiehiä tapahtumissa ja keskustella esimerkiksi uusista koneista ja samalla voivat vaihtaa kokemuksiaan.

Motivaation mittaamista modernin motivaatiopsykologian avulla voidaan käsitteellistää erilaisten henkilökohtaisten, itse tuotettujen tavoitekäsitteiden avulla. Käsitteitä ovat muun muassa henkilökohtaiset projektit ja pyrkimykset sekä elämäntavat. Henkilökohtaisten projektien menetelmällä ihmisten motivaatiota on helppo arvioida. Tätä menetelmää käytetään yleisemmin itsearviointiin, mutta lisäksi se sopii myös erittäin hyvin ryhmien käyttöön ja haastattelumenetelmäksi. (Salmela-Aro 2005, 28–29.)

Tapahtumien tarjonta haastateltavien mielestä on riittävästi, ei liian vähän eikä myös liian paljoa. Joidenkin mielestä ennemminkin ongelmana on tapahtumien päällekkäisyys, ei pysty irrottautumaan useampaan paikkaan yhtä aikaa. Tällöin on vain valittava se mielenkiintoisin vaihtoehto kaikista, mutta harmittamaan jää tapahtumat joihin ei voi osallistua, sillä ne ovat yleensä aina kertaluontoisia ja toista mahdollisuutta ei tule osallistumiseen. Joidenkin haastateltujen mielestä tiedottamiseen pitää satsata enemmän.

4.2 Yritystoiminnan kannalta velvoitettavat koulutukset

Maatalousyrittäjiä veloitetaan käymään tiettyjä koulutuksia, jotta he voivat siltä osin toimia maatiiloillaan. Tavallaan koulutus on vapaaehtoinen mutta kuitenkin pakollinen, koska lait velvoittavat osallistumaan niihin jos maatiiloilla harjoitetaan koulutuksia vastaavaa toimintaa. Tällaisia koulutuksia ovat muun muassa kasvinsuojelukoulutukset, tulityökortti, hygieniapassi, viiden päivän kuljettajan ammattipätevyyskurssi ja ympäristötukitenttitehtävä netissä niille jotka sellaisia tukia hakevat. Yritystoiminnan kannalta velvoittaviin koulutuksiin osallistumisen motiivi on ulkoinen, toisin sanoen tapahtumaan on tullut yllyke ulkopuolelta. Lisäksi näihin tapahtumiin osallistumisesta määrätään lainsäädännöllä ja asetuksilla. Esimerkkinä pakollisuudesta useimmin osallistuttu kasvinsuojelukoulutukseen, koulutuksessa on loppotentti. Tutkinnon suorittaja voi opiskella itsenäisesti joko verkkomateriaalin avulla tai käymällä noin päivän kestävä koulutuksen, tutkintosuoritus pakko on, mutta ei koulutuspakkoa, tämä tuli voimaan vuonna 2014. Tutkintoja järjestävät Tukesin hyväksymät kouluttajat. Tutkinnon voi suorittaa joko laajana tai suppeana, mutta maatalousyrittäjiä joilla on muutakin kuin metsätuotantoa koulutus on suoritettava laajempaan tutkintona. Tutkintaveloitetta koskevat lait ja asetukset ovat seuraavanlaisia: - Laki kasvinsuojeluaineista (1563/2011) on säädetty eduskunnan päätöksen mukaisesti. Lain tavoitteena on varmistaa kasvinsuojeluaineiden asianmukainen kestävä käyttö ja niiden käytöstä aiheutuvien riskien väheneminen. Maa- ja metsäministeriön asetus koulutuksesta (6/2012). (Tukes 2016-03-30.) Haastatellut tarvitsevat myös tulityökorttia mikäli tilalla korjataan hitsaamalla omia työkoneita. Tulityökortti perustuu seuraaviin lakeihin (Finlex, 2011-04-29.) pelastuslaki (379/2011), sekä työturvallisuuslaki (378/2002). Veloitteiden laiminlyönnistä seurauksena voi olla vahingonkorvauksen osittainen menetys, tai mahdollisesti koko korvauksen menetyt. Tutkinnot on aina suoritettava uudestaan viiden vuoden välein tai muuten ne vanhenevat.

Ulkoisessa motivaatiossa henkilö joutuu pakottamaan itsensä toimimaan tietyllä tavalla, jotta pääsisi päämäärään kuitenkin itse haluamatta tehdä niin. Se tarkoittaakin kansanomaisesti ”keppi ja porkkanamotivaatiota”, jossa henkilö passiivisesti suorittaa annettua tehtävää jonka liikkeelle saamiseksi tarvitaan aina kielteistä keppiä tai positiivista porkkanaa. (Martela ja Jarenko 2014, 14.)

Haastatelluista osalla on suoritettuna kasvinsuojeluruiskutus koulutukset, osalle haastatelluista maatiiloilla urakoitsijat tekevät ruiskutukset. Tulityökortti on myös muutamilla haastatelluilla suoritettuna, mutta joillakin se on vanhenemassa tai jo vanhentunut ja pitäisi suorittaa uudestaan. Kaksi haastatelluista on suorittanut Viiden päivän kuljettajan -ammattipätevyyskurssin, perustason ammattipätevyyskoulutus (280 h tai 140 h) vaaditaan uusilta kuljettajilta (Finlex 2007-03-16, 273/2007). Yksi haastatelluista pitäisi hyvänä käydä suorittamassa hygieniapassin, mutta vielä ei ole saanut sitä ai-

kaiseksi kun ei ole välttämätön pakko maatalan toiminnan kannalta. Eräällä haastatellulla oli ruiskun testauspäivä pahimmilleen juuri kylvöjen aikaan, mutta pakko oli mennä testaukseen ja jättää kylvöt siltä päivää tekemättä.

Hyödyt ja kokemukset osallistumista velvoittaviin koulutuksiin. Kaikki joilla on joku koulutus näistä yllä mainituista suoritettuna, eivät koe saaneensa koulutuksista mitään hyötyä. Haastatellut toivoivat, että koulutusväliä voitaisiin pidentää viidestä vuodesta ainakin kymmeneen vuoteen.

Yhden haastatellun kokemus kasvinsuojelukoulutuksesta, jota viimeiseksi piti kaupallinen henkilö, oli huomattavasti parempi kuin edellisen koulutuskerran pitänyt virkamies. Virkamies lähestyy asiaa pykälähtöisesti kun taas kaupallinen henkilö esittää mitä esimerkiksi asian polttovaikutus on käytännössä, samoin ruiskutusvirheet. Kaupallisella henkilöllä on isompi materiaali näyttää esimerkkejä kun joku on mennyt vikaan.

Virkamiehellä on se sama kuva joka on jokainen nähnyt Köpän kasviopista. Koulutus olisi parempi jos sen tekisi joku muu kuin kunnan virkamies. Ainahan tulee muutoksia aineissa ja niistä keskustellaan, mutta aktiiviviljelijät tietävät koulutukseen mennessään mikä on muuttunut.

Eräs haastateltu ei voinut raskauden aikana ruiskuttaa, etteivät aineet mene istukan kautta sikiöön, vaan hänen 76-vuotias isä joutui suorittamaan kasvinsuojelukoulutuksen, sillä luvat eivät olleet enää voimassa. Haastateltu toteaa että, kauppiaatkin tietävät jo hyvin kasvinsuojeluaineista ja niiden muutoksista jos niitä on tullut. Jokainen tietää oman alueensa pohjavesisäännökset ja niitä ei ole haastatellun alueella ja liian lähelle vesistöjä he eivät mene, toteaa haastateltu. Yksi haastatelluista oli suorittanut tenttimällä kasvinsuojelukoulutuksen tentin johon hän luki materiaalin netistä, eikä osallistunut teoriakoulutukseen keväällä 2015. Yhden haastatellun kokemus suorittamastaan tulityökurssista oli, että koulutus on suunniteltu etupäässä jollekin firmoille jotka hitsaavat työkseen ja hän ei saanut siitä mitään hyötyä. Koulutuksessa käsiteltiin myös perusasioita kuten esimerkiksi pidä sammutin aina vieressä kun teet tulitöitä, minkä olisi jo maalaisjärkikin sanonut, kertoi haastateltava. Yhdellä haastatellulla maatilalla maatalousyrittäjät ovat suorittaneet ensiapu 1 ja 2 kurssit ja kivat saaneensa paljon hyötyä. Koulutus sisältyi pitempi kestoisen 3M-hankkeen tarjottavaan sisältöön.

4.3 Maksullinen tapahtuma

Pääsy- tai osallistumismaksu ei ollut kenellekään haastatelluille este osallistumatta alan ammatilliseen tapahtumaan. Tärkeämpää heille oli, että hinta pysyy kohtuuden rajoissa ja sille saa vastinetta, ettei tule tunnetta rahastuksesta. Yksi haastatelluista piti maksua jopa houkuttimena tapahtumiin. Henkilökohtaisten projektien menetelmien käyttömahdollisuuksilla voidaan tarkastella miten ja mihin henkilö elämässään suuntautuu, mitkä ovat hänen tärkeimpiä asioita elämässä ja mitkä häntä rasittavat tai kehittävät päämäärään pääsemiseen. (Salmela-Aro 2005, 35.)

Muutama haastatelluista totesi, etteivät mielellään osallistu sellaisiin ammatillisiin tapahtumiin kuten esimerkiksi navetan avajaiset, jotka ovat ilmaisia ja joissa tarjoilut myös ovat ilmaisia. Heidän mie-

lestään se on sirkushuvia kansalle ja ammatillinen puoli niissä jää vähemmälle osalle. Yksi haastateltu ehdottaa kaupallisiin tapahtumiin, että pääsymaksu voisi olla jopa 100 €, jonka voisi hyvittää oston yhteydessä. Lisäksi hän toteaa, että pääsymaksulla voisi tarjota osallistujille paremmat tarjoilut. Pääsymaksu pitäisi asiattomat pois tapahtumista hänen mielestään. Yksi haastateltu piti kalliina nau-tojen ensiapukurssia joka maksaa 250 €, mutta jos kurssin ansioista pystytään pitämään yksikin eläin hengissä, se on hintansa väärä.

4.4 Este osallistumiselle

Selvitin syitä miksi haastatellut eivät ehdottomasti osallistuisi jonkin järjestettyyn tapahtumaan. Selvitystyö oli haasteellista, koska haastatelluilla ei tuntunut löytyvän syytä esteelle jos ei oteta huomioon heidän työkiireitään, tai kiinnostamaton aihe tai matkan pituutta tapahtumaan. Hetken mietittyään he löysivät perusteluja miksi eivät voisi osallistua johonkin tapahtumaan. Työmotivaation, ammatin- ja uravalinnan, ohjauksen ja valmentamisen sektoreilla kyetään vaivattomasti tiedostamaan useita edellytyksiä henkilöiden oikean tai tunneperäisen motivaation yhdistämiseen suunnitelmallisesti määrättyihin päämääriin tai tavallisestikin tietoperäiseen motivaatioon. (Niittamo 2005, 49.)

Yleisimpinä syinä haastatelluille olivat omat työkiireet/sesonkityöt, liian kaukana tai kiinnostamaton aihe. Muutamit haastatellut tarkensivat vastauksiaan seuraavasti edellä mainittujen lisäksi: ”Syy voi tänä päivänä olla yksi ja huomenna taas voi olla joku muu ja yli huomenna kolmas”. ”Oma kuolema”. Haastatellut pohtivat kuinka tilalta pääsee lähtemään lypsykarjan vuoksi, esteenä voi olla esimerkiksi poikimiset, siemennykset tai sairaat eläimet ja niin edelleen. Kaiken sen vähän vapaa-ajan minkä haastateltu saa, hän käyttää mieluummin omaan oleiluun.

Koulutukset joissa tuodaan esille keskeneräiset pykälät ja käsitellään keskeneräisiä asioita joista ei ole virallista päätöstä olemassa, joten ne voivat muuttua vielä ja sitten jää vääränlainen kuva muistiin.

Haastateltu ei osallistu sellaiseen tapahtumaan jossa tietää olevan ”joo-joo”- miehiä. Kouluttajan pitäisi osata sanoa missä tehtiin väärin ja sitten haastatellun pitäisi osata perustella miksi on tehnyt niin. Erästä haastateltua ei kiinnosta kone-esittelyt ja työnäytökset, jättää suosiolla tällaiset tapahtumat väliin, jos on investoitava jokin kone, silloin hänen on pakko käydä tutustumassa ja katsomassa minkälaisia ne käytännössä ovat. Eräs haastateltu ei osallistu, jos koulutukset tuntuvat liian kuormittavilta. ”Ei kiinnosta osallistua markkinatapahtumiin jossa tuputetaan puoliväkisin kaikenlaista ja jos ei osta niin tarjoajien mielestä varmastikaan ei tule onnistumaan tai pärjäämään ilman tuotetta”, kertoo haastateltava. Jos koulutus koskee maahanmuuttajien työllistymistä maataloilille, johon haastateltu ei missään nimessä osallistu.

4.5 Tiedon saanti, hallinta ja tarve

Tiedon hallintaan ja hankintaan kannattaa aina panostaa, ja miettiä keinoja kuinka sen tekee. Tiedon hankinnan motivaation mittarina on käytetty henkilökohtaista projektia, joka liittyy työhön ja sen kompetenssiin, asia tulee seuraavissa haastatteluissa esille. Henkilökohtaisten projektien mene-

telmien käyttömahdollisuuksilla voidaan tarkastella miten ja mihin henkilö elämässään suuntaa, mitkä ovat hänen tärkeimpiä asioita elämässä ja mitkä häntä rasittavat tai kehittävät päämääriin pääsemiseen. (Salmela-Aro 2005, 35.)

Yksi haastelluista on huono lähtemään mukaan hankkeisiin, sillä hänen mielestään siinä on aina jokin kynnys. Tässä on hyvä esimerkki miten ja millä keinoilla tiedottaminen voi vaikuttaa tai olla vaikuttamatta. Mikäli olisin Rengin paikka auki -hankerenkinä toimiessani - soittanut ja kysynyt, että saanko tulla esittelemään Rengin paikka auki -hanketta, haastateltu olisi sanonut että tule vaan. Näin olisin saanut pelin avauksen asialle. Haastateltavalle tulee sähköpostia, kirjeitä tai tekstiviestejä. Hän kyllä lukee ne, mutta ei välttämättä reagoi sen enempää. Haastateltavan mielestä hankkeisiin liittyy jonkinlaisia ennakkoluuloja ja asenteita, jotka saattavat olla todellakin vääriä. Yhteyttä ottamalla olisi mahdollisuus oikaista ne, ja kertoa asian oikea laita. Hankkeen aloittamiseksi vaaditaan taustatyö jolla kartoitetaan kuka mahdollisesti haluaa hankkeeseen mukaan. Parhaiten asia etenee kun otetaan henkilökohtaisesti yhteyttä. Hankkeeseen mukaan lähtemiseen saattaa vaikuttaa pitempi aikainen sitoutuminen. ”Nopean poistumisen koeaika ei ole haitaksi ja madaltaa kynnystä lähteä mukaan hankkeeseen. Tarjonta ei ole huono asia on kysymyksessä mikä tapahtuma tahansa,” toteaa haastateltu.

Haastatellut ovat saaneet **tapahtumien tiedotuskanavien kautta** tiedot tapahtumista järjestäjien kutsuina tai tiedotteina paperisessa muodossa, paikallis- tai ammattilehdistä, sähköposteilla tai järjestäjien kotisivuilta ja tekstiviesteillä. Haastatellut eivät aina huomaa lehdissä olevia tapahtumien ilmoituksia. Niitä silmäilläään jonkin verran ja sen jälkeen ne ovat unohtuneet, joten jonkinlainen muistutus ei olisi pahitteeksi. Joillekin haastatetuille tulee liikaa sähköpostiin viestejä muun muassa mainoksia ja muita ilmoituksia, jolloin tärkeät viestit voi jäädä huomioimatta.

Tekstiviestejä haastatellut pitävät hyvänä viestintämenetelmänä. Yhden haastatellun mielestä niitä voisi saada enemmänkin kuin mitä nyt saa. Joiden mielestä tekstiviestejä saisi tulla vähemmän myynti mielessä, sillä kauppiaat lähettävät niitä tiheään tahtiin. Toisen haastatellun toiveena oli, että tekstiviestit eivät saisi olla kovin pitkiä, sillä he eivät halua lukea pieneltä kännykännäytöltä niitä. Hyviä viestejä ovat sellaiset missä muistutetaan asiasta tai pyydetään katsomaan info jostakin muusta paikasta. Yhdellä haastattelulla oli ongelma muistaa vastata sellaisiin tekstiviesteihin takaisin joissa vastausta pyydetään, kuitenkin hän lukee ne aina melkein heti.

Maidontuottajille meijeriauton mukana tulee paperitiedotteita niin kutsuttuna tonkkapostina. Yksi haastateltu harmittelee, että tonkkapostissa on usein sellaisia tapahtumien ilmoituksia jotka ovat menneet jo ohi sen saapuessa tai ilmoittautuminen mennyt umpeen. Yksi haastelluista toivoo tapahtumien järjestäjiltä, että tiedotteet tulisivat hyvissä ajoin ja niihin olisi helppo ilmoittautua. Kauemmaksi lähteminen vaatii omat järjestelynsä tapahtumaan pääsemiseksi.

Osa haastelluista toivoo, että kutsut tai tiedotteet olisivat netissä yhdessä paikassa löydettävissä, ettei tapahtumia tarvitse etsiä useasta eri lähteestä, olivatpa ne Valion, ProAgrian, muiden sidosryhmien tai yhteistyökumppaneiden tai jonkun yksityisen tahon järjestämiä. Tällöin ei olisi samana

päivänä päällekkäisyyksiä tapahtumissa ja kaikki löytyisi ajallaan. Kehitysehdotuksena on tapahtumakalenteri verkossa, johon toimijat laittavat omat tapahtumansa ja maatalousyrittäjät voivat katsoa sieltä itseään kiinnostavat tapahtumat silloin kun heille sopii.

Haastatteluissa nousi esille, että haastatellut toivoivat saavansa enemmän henkilökohtaisia kutsuja tai tiedotteita, jotta heille tulee sellainen tunne, että se on tarkoitettu juuri heitä varten. Muutamien haastateltujen mielestä kohderyhmän segmentointia (ihmisten kohdentamista/asettamista tiettyihin ryhmiin, esimerkiksi tuotantosuunta, sukupuoli, ikä ja koulutus) on hyvä tarkistaa ja tehdä paremmin. Yhdelle haastatellun miehelle tulee Maatalousnaisten viestit aina vaikka he ovat pyytäneet korjaamaan yhteystiedot vaimon nimiin. Hänen vaimonsa on saanut taas vastaavasti esimerkiksi tarjouksia AIV-liuoksista, mikä on miehen vastuualuetta.

Maatalousyrittäjien yhteystietojen saatavuus on jossakin määrin ongelmallista, kuitenkin haasteltujen mielestä heidän yhteystietonsa on helposti saatavilla jos osaa oikeasta paikasta etsiä. Maatilalla jos on kaksi maatalousyrittäjää, niin toisen maatalousyrittäjän yhteistietoja ei välttämättä löydy. Esimerkiksi haastateltujen isän ja pojan yhteystiedot löytyvät vain virallisesti isän nimellä tai haastatelluilta aviopareilta löytyvät yhteystiedot sen nimellä kuka on maatilalla ensisijaisena yrittäjänä. Haasteellisuutena on saada oikea tieto oikealle henkilölle. Paljon myös riippuu siitä kenelle he ovat omat yhteystietonsa antaneet.

Haastattelussa kävi ilmi, että osa haastatelluista jakaa tiedon keskenään vastuualueittain, mutta myös niin että tiedon saanut ensin harkitsee kiinnostaako toista tämä tieto vai ei. Tai jättää kokonaan kertomatta vaikka toista osapuolta voisi kiinnostaakin se tieto. Haastattelussa oli yhdellä avioparilla pääsy toistensa kaikkiin mahdollisiin viestintälaitteisiin ja puoliset voivat hakea tiedot sieltä. Haastateltujen mielestä tärkeintä on että tieto tulee kuin jää tulematta.

Lisätiedon hankkimisen haastatellut etsivät monesta eri paikasta, pääasiallisesti hankkivat netistä, joilla sellainen on käytössä. Lisätiedon hankintaa ohjailee tunne- ja tietoperäinen motivaatio. Tietoa haetaan erilaisista lehdistä, asiantuntijoilta ja neuvoijilta, ostopalvelun kautta, eläinlääkäreiltä, koneen valmistajilta tai maahantuojilta, sidosryhmiltä, yhteistyökumppaneilta, edustajilta, sosiaalisessa mediassa olevista suljetuista keskusteluryhmistä ja toisilta maatalousyrittäjiltä jotka ovat perehtyneet asiaan paremmin kuin itse. Vastaavasti heiltä kysellään myös tietoja. Yksi haastatelluista hankkii yleismaailmallisen tietouden päivittäin työkoneessa ollessaan kuuntelemalla puheradiota, jossa on erittäin vähän ammattiasiaa. Haastatellun mielestä radiokanava on hänelle tärkeä tiedonvälittäjä. Arkiviisaudessa on todettu, että ihmisillä on paljon omia sisäisiä ja tunneperäisiä haluja sekä aikomuksia, jotka eivät liity mitenkään ympäristön tarjoamiin tai asettamiin tavoitteisiin. Kuitenkin niitä tavoitellaan mitä suurimmalla syyllä ilman ulkoisia palkintoja. Ajattelutapaan liittyy myös, että ihmisten tekemistä hallitsevat ylhäältä piirtyvät yksinkertaisesti todettavat ulkoiset motiivit ja toisaalta sisäiset motiivit sekä vaikeammin näkyvät motiivit. (Niittamo 2005, 40.)

Kaikki haastatellut eivät käytä sosiaalista mediaa, mutta ne jotka käyttävät pitävät sitä erittäin tehokkaana menetelmänä etsiä tietoa. Yksi haastateltu kuuluu Facebookissa useampiin keskustelu-

ryhmiin. Hyvänä esimerkkinä nautojen ensiapukurssi joka saatiin siten, että maitotilojen emäntien ryhmässä joku kysyi tarvitaanko tällaista kurssia Ylivieskan alueelle. Asia sai riittävän paljon kiinnostusta toteutuakseen. Lisäksi heillä on aktiivinen Lehmäfoorumi myös Facebookissa. Mikäli jollakulla on jokin ongelma koneista tai eläimistä, he lähettävät valokuvan Facebookiin ja kysymyksen mikä tätä vaivaa. Nopeasti tulee useita kommentteja mitä kannattaa kokeilla ongelman ratkaisuun. Netin keskustelupalstoilla on aktiivista väkeä ja vastauksia saa nopeasti.

Yhdellä haastatellulla oli ehdotuksena, että heille löytyisi Google-haulla helposti saatavilla olevat keskusteluryhmät aina aihealueittain ja ne olisi tiedotettu mihinkä aihepiiriin kuuluu. Ryhmän perustajan mielikuvituksesta on paljon kiinni minkä nimen hän antaa ryhmälle. Eräällä haastatellulla maatilalla maatalousyrittäjät olivat sitä mieltä, että tukiverkostoa voisi olla vieläkin enemmän ja paremmin.

Ympäristö ohjaa ja muovaa yksilön päämääriä useinkin tuntuvasti, kuten esimerkiksi ”meidän poika jatkaa maatilaa pitämistä meidän jälkeen”. Yhteisen tarkastelun tarve, tunne – ja tietotason motivaatiossa syntyy silloin kun henkilön oma tunneperäinen motivaatio suuntautuu aivan eri suuntaan kuin ympäristön tarjoamiin toimintoihin ja päämääriin. (Niittamo 2005, 49.) Toimintateorian mukaan henkilöt ovat sekä oman elämänsä rakentajia ja myös sen rakentamia. Niin kutsutun Rubikonmallia soveltaen tavoitteellinen toiminta voidaan nähdä nelivaiheisena tapahtumana; päämäärien asettaminen ja niiden muokkaaminen, tekemisen valmistelu ja suunnittelu, tekemisen toteuttaminen ja tekemisen tulosten arviointi että palaute. (Nurmi ja Salmela-Aro 2005, 71.)

Haastateltujen **toiveita koulutusaiheista ja koulutuksien sisällöistä** tuleville tapahtumille, mitä pitää ottaa huomioon niitä järjestettäessä. Haastateltuja pyydettiin valitsemaan kahdeksasta aiheesta kolme parasta vaihtoehtoa, millaisia koulutuksia he haluavat ja tarvitsevat, jos päivän aiheena olisivat heidän valitsemat aiheet ja perusteluina mitä pitäisi olla päivän aiheen sisältönä. Valinta tapahtui niin että paras vaihtoehto on yksi ja toiseksi paras vaihtoehto on kaksi ja kolmanneksi paras vaihtoehto on kolme. Vaihtoehtoista oli seitsemän valmiiksi nimettyä ja yksi jätetty nimeämättä jotta tarvittaessa haastateltavat voisivat sen nimetä itse, jos nimetyistä ei löytyisi sopivaa aihetta. Valmiiksi nimetyt aiheet olivat työhyvinvointi ja työssä jaksaminen, eläinten ruokinta ja hyvinvointi, kasvinviljely, koneet ja tekniikka, metsätalous, taloudenhallinta, maatalousyrittäjien välinen yhteistyö ja sekä jokin muu, mikä. Taulukossa 2. ovat haastateltujen valitsemat koulutuspäivän aiheet, kirjaimet tarkoittavat M= mies, N= nainen, I= isä ja P= poika, tilat on merkitty aakkosilla A-L. Taulukkoa voidaan tulkita niin, että eniten ykkösiä saanut on haastateltujen mielestä ajankohtaisin ja tärkein koulutusaihe, seuraavaksi tärkein on entinen kakkosia saanut aihe ja kolmanneksi tärkein on eniten kolmosia saanut. Näin ollen ajankohtaisimpana ja tärkeimpänä koulutusaiheena ovat tasavertaisina nousseet esille työhyvinvointi ja työssä jaksaminen, sekä eläinten ruokinta ja hyvinvointi. Kahden maatilalla haastatellut maatalousyrittäjät halusivat ehdottomasti nimetä neljä päivän aihetta. Yhdellä maatilalla haastateltu aviopari halusi vastata yhtä aikaa, sillä he valitsivat samat päivän aiheet.

Tärkeä ajankohtainen asia, silloin koulutus pitää polkaista nopealla rytmillä käyntiin, toimijoiden pitää elää koko ajan ajanhermolla. Suotta sitä sitten talvella järjestää tai silloin kun on ajankohta auttamattomasti ohi, sen pitäisi olla heti jos asia sitä vaatii,

ukko pellonlaitaan tai asian tiimoilta tarvittavaan paikkaan. Kyllä Suomessa on ihmisiä jotka ovat tutkineet asioita, kirjallisuutta ja materiaalia kyllä löytyy.

TAULUKKO 2. Haastateltujen valitsemat koulutuspäivän aiheet, joihin he haluaisivat osallistua.

Tilat:	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	YHT:			
Haastatellut henkilöt:	M	M	N	M	M	M	N	N	N&M	M	N	I	P	M	M	16
Aihe:																
Työhyvinvointi ja työssä jaksaminen			3							1	1	1		1		5
Eläinten ruokinta ja hyvinvointi		3	1	1	3	1	1		3	2	2					9
Kasvinviljely			2		2	2	2	1	2	3		3				8
Koneet ja tekniikka	1	2				3		2	1				3	4	1	8
Metsätalous				2				3								2
Taloudenhallinta	2	1		3	1		3		4			2	1	3	2	10
Maatalousyrittäjien välinen yhteistyö	3										3		2	2	3	5
Jokin muu, mikä?																0

Vastauksista käy selvästi ilmi, että haastateltujen toiveet päivän sisällöstä ovat erittäin perusteellista eksaktia tietoa aiheista. Heidän oli helppoa kertoa mitä he tarvitsevat ja haluavat päivän sisällön sisältävän. Haastateltujen päivän sisältöjen valinnat ovat vahva sisäinen motivaatio henkilökohtaisten projektien pohjaksi.

Suurimmalla osalla haastatelluista, jotka valitsivat **työhyvinvointi ja työssä jaksamisen**, oli psyykinen jaksaminen ensimmäisenä perusteena. He viittasivat tänä päivänä vallitsevaan maatalouden tilaan kuinka ahtaalle maatilat ovat joutuneet ja kuinka siitä selvitään. Yksi haastatelluista sanoi, että "psyykinen tuntuisi paljon enemmän, jos pään sisällä ei jaksa, niin ei se jaksa fyysisellä puolellakaan kauaa. Pään sisällä kun jaksat, niin sillain on motivaatiota tehdä". Yksi haastateltu toteaa, että pitäisi mennä enemmän fyysiselle puolelle, jotta pysyisi kunnossa ja jaksaisi ja kykenisi tehdä töitä. Lisäksi eräs haastateltu toivoi, että asian ohella olisi myös sielun ravintoa, ei pelkkää asiaa vaan jotakin kevyempää mukana. Esimerkiksi jotakin hemmottelua, voi tosin olla aika vaikea sisällyttää siihen. Tapahtuma voi olla jossakin kylpylässä jossa ohjemaan sisältyisi ruokailu ja ulkoilu. Mielikään yön yli, ei kovin kaukana. Tapahtuma ei saa olla ihan pelkkää istumista ja luennointia. Tapahtuman voi pitää esimerkiksi nuotiolla, mikä on hyvin helppo järjestää. Eräs haastateltu oli saanut kutsun työhyvinvointi ja työssä jaksaminen -tapahtumaan ja näytti sitä minulle, mutta toteaa, että "Haapavedellä olisi tulossa tämmöinen päivä ja minä katselin sitä. Kehtaanko lähtee, kun siitä puuttuu minusta jotakin. Se on sen verran kaukana, ettei tahdo navetoiden välissä keritä, minulle tuli vain semmoinen tunne, että siinä pitäisi olla jotakin muutakin."

Eläinten ruokinnan ja hyvinvoinnin valinneet haluavat tietää kaikki uusimmat ruokinnalliset tiedot joita on tullut esille. Esimerkiksi kuinka ääripäitten ruokinta vaikuttaa tuotokseen sekä eläinten terveyteen. Eräs haastateltu haluaisi saada uusia ja toimivia reseptejä apevaunuruokintaan. Hänen perustelunaan on, että --šeosrehun ero hintaan liittyen, siinäkin on kaikenlaisia asioita, olisi hyvä nähdä eri maatilojen välillä erilaisia toimintatapoja. Kuinka he tekevät ja siinä aina voi oppia jotain uutta mikä on järkevää ja mikä ei."

Keenan apevaunun valmistajilla on ollut nyt enenemänkin sellaisia, että jonkun asiakkaan luona kokoontuu sopiva porukka. Oli jokin teema ja saatto olla jokin asiantuntija mukana ja jonkin näytöksen pitää siellä. Siihen teemaan liittyen tai sitten jotain keskustelua, yleensä pienemmällä ryhmällä se ei ole kaikille avoin. Nykyinen myyjä ei ole kovin aktiivinen ja Ruotsista johtavat sitä ja on ollut nyt vähän säästöliekillä sitten. Kyllä niitä muutkin järjestää ja näen ilmoituksia lehdissä. Siinä on kyllä oikeaa ideaa, että sitä ryhmää rajataan pienemmäksi ja on enemmän kohdennettua se.

Erään haastatellun perusteluna koulutukseen oli, että huonon kesän jälkeen kuten viime kesä oli, kuinka huonojen säilörehujen ja sen rehustuksen optimointi tehdään ruokinnansuunnittelussa? Yksi haastatelluista tarvitsisi atk-koulutusta aiheesta, jossa voi suunnitella ruokintaohjelmiston saatavilla "palikoilla" ja tehdä itse ruokintasuunnitelmia karjalleen. Hän on kokeillut ja testannut tarjolla olevia valmiita ohjelmia, mutta ne eivät ole toimineet toivotulla tavalla.

Eläinten hyvinvoinnin osalta haastatellut halusivat saada lisää tietoa eläinten terveydenhuollosta jossa käsiteltäisiin sairauksien ennaltaehkäisyä ja hedelmällisyyttä. Osa haastatelluista haluaa käydä monella erilaisella maatilalla katsomassa erilaisia hyvinvointiin liittyviä ratkaisuja, kuinka siellä on asiat järjestetty, varsinkin silloin kun suunnittelevat uuden rakentamista.

Voisi yhdistää tähän eläinten hyvinvointiin sellaiseen kun joskus teurastamo on järjestänyt bussiretkiä yhdellä yöstä tai kahdella yöstä ja käyty monella erilaisella tilalla katsomassa erilaisia ratkaisuja mitenkä siellä on asiat järjestetty. Sellaiset reissut ovat hyviä ja opettavaisia.

Kun uusi eläinsuojelulaki tulee voimaan, voisi olla siihen liittyvää koulusta, mitä se oikeastaan tarkoittaa maatiloilla. Suomentaisivat lakipykälää ymmärrettävään muotoon, esimerkiksi hankkeet jotka voivat suomentaa byrokratiaa ja kerätä oleelliset asiat tuotantosuunnittain.

Eräs haastatellut oli harmissaan, kun Naseva uudistui. Nyt tuli laki uudistuksesta, ilmoitukset pitää olla sähköisenä. Koulutusta ei ollut lähellä tai edes lähietäisyydellä tarjolla siihen ja aika ei antanut periksi lähteä kauemmaksi.

Minulla tyssäsi ihan heti siihen, kun me kirjataan ne jutut jo tuonne paperille, niin minä en ala tähän, että teen tupla työn. On ollut hirvittävän työläs. Ennen piti kirjata oikein ne lääkkeet sinne, nyt se on uudistunut sillain, että ohjelma tarjoaa nimet lääkkeistä valmiiksi. Ei tule kirjausvirheitä, tavallaanhan se on helpottanut. Mutta minä kapinoin, sitä vastaan kun minä kirjaan ne jo paperille, kyllä minä ymmärrän, mitä me ollaan pistetty sille eläimelle lääkettä, kun kerran se eläinlääkäri on sitä lääkettä myynyt meille. Enkä kapinoi sitä kirjaamista vastaan, ihan oikein on että ne antibiootti pitää olla ylhäällä, mutta minä teen tuplatyön siinä kirjaamisessa, ensin minä kirjaan ne tuonne ja sitten istun tuntikausia tietokoneella kirjaamassa niitä, niin tästä olisin kivaannut koulutusta. Nyt se on sitten katsottu ja kantapäähän kautta opeteltu asia. Mies koulutti.

Kasvinviljelyn valinneeet olivat kiinnostuneista uusista vilja- tai heinälaajikkeista tai muista kasvilaajikkeista ja mitä tietoa on niistä saatavilla. Yksi haastateltu toteaa, että "kaiken maailman uusia kasvia tulossa viljelyyn, tattaria ja näitä muita. Näistä on hirveän vähän tietoa saatavilla tällä alueella." Toinen haastateltu oli erittäin kiinnostunut maissin viljelystä ja siihen olisi tarvetta saada tietoa. Eräs haastateltu haluaisi tietää kuinka ja mitä rehuviljaa kannattaisi viljellä kustannustehokkaasti eläimille? Muutamat haastatellut halusivat oppia tunnistamaan uusia kasvitauteja, sekä kuinka niitä

voidaan ennaltaehkäistä ja torjua. Eräs haastateltu oli sitä mieltä, että lähtisi mielellään koulutukseen, koska aihe on hänelle heikko kohta. Eräs haastateltu toivoo naisille koulutusta, koska miehet ajattelevat asiasta eri tavalla. Erään haastatellun mielestä pitää saada koulutusta tukiasioihin, kuinka ne pitää tehdä oikein, ettei tarvitse pellolla miettiä, tehtiinkö oikein vai tuleeko sanktioita.

Jos, ne olisivat edes kohtuullisen matkan päässä. Viljapuolen asiat tahtovat olla ihan tuolla Etelä-Suomen päässä aina, ne ovat pitempiä retkiä lähteä. Joihin tapahtumiin on järjestetty kimpapakuljetusta, mutta nekin tahtovat olla hirveän kiireellä aikataululla tehtyjä. Kun yrittää päivässä käydä jossain Hangossa asti, niin siellä ei olla perillä kuin kaksi tuntia ja takaisin pois sitten, ei ole mitään järkeä. Vähän edes turhia järjestää, kyllä pitäisi edes yöpyminen olla, että kerkiäisi edes täyden päivän olla näyttelyssä katselemassa ja saisikin jotain siitä irti.

Haastatelluista suurimmalla osalla jotka valitsivat **koneet ja tekniikan**, oli ajatuksena että osaisivat huoltaa ja korjata itse koneensa. Jokaiseen asiaan ei voi aina huoltomiestä kutsua, mikä ei ole edes taloudellisesti kannattavaa toimintaa. Uusien koneiden hankintaväli pitenee kun osaa huoltaa ja korjata koneensa itse. Eräs haastateltu täydentää, että "vika on ratin ja penkin välissä".

Siitä minä olen kyllä jurrittanut toistakymmentä vuotta, kun alkoi tulla näitä sähköventtiilejä ja hydraulikkaa näihin työkoneisiin. Soitin maatalousoppilaitokseen järjestää kurssi, missä opetatte lukemaan näitä sähkö- ja hydraulikkakaavoja. Ne sanoivat sieltä että mepä mietitään. Sitten ne soitti muutaman päivän päästä, että huoltomiehet ovat sitä vasten. Siitä lähtien olen ollut kyllä hyvin pahoillani, että ne sysäsivät vastuunsa ja huoltomiehet ovat sitä vasten.

Maatalousyrittäjillä on teknisiä koneita ja laitteita ja haastatellut toivovat saavansa niihin kunnollista opastusta, jotta he voisivat käyttää kaikkia toimintoja tehokkaasti, mikä nyt ei ole mahdollista. Haastatellut totesivat, etteivät osaa käyttää koneidensa kaikkia toimintoja hyödykseen. Useimmiten he käyttävät manuaalitoimintoja, mikä on heidän mielestään väärin, koska koneissa on enemmän toimintoja joita voi hyödyntää töitä tehdessä.

Uusien CAN-väyläohjattujen työkoneiden hallintapaneeleiden ja niihin hallintajärjestelmiin käyttöopetusta tarvitaan. Ne ovat semmoisia asioita jos et saa niihin jotakin koulutusta, niin siinä on liian monta eri juttua yrityksen ja erehdyksen kautta. Toimiminen on vaikeata, eikä niistä aina kaikesta saa kaikkea irti. Nyky-traktoreissa on jo niin paljon tietotekniikkaa, kuten meidän traktorissa on paljon tietotekniikkaa, ei niitä osaa käyttää. Niitettäessä kahdella koneella, tulet päisteelle painat päisteautomatikkaa, silloin nostaa etu koneen ylös tietty sekunti viipyy nostaa takakoneen ylös, pienentää kolme vaihetta, kääntää takakoneen toiselle puolelle, sitten tulet siihen ohjaat sen mutkan näin. Tulet siihen tiettyä metriä ennen, painat napista, tekee kaikki jutut päinvastoin ja sitten ei muuta kun annat mennä vaan. Ohjata vielä pitää itse ja painaa sitä nappia oikealla kohtaa. Pitää osata purkaa häiriötilanteet ja tietää kuinka muuten toimii. Se tunnustaa yksinkertaiselle, mutta se ei ole. Paljon perehtymistä vaatii, että oppii käytön. Tuossakin 97 New Holland, joka ei ole kuin 6 vuotta vanha. Siihen voi päisteiden ajossa tehdä sellaisia ohjelmia, jossa se tekee 36 eri toimintoa jossakin tietyssä järjestyksessä ja sitten toistaa takaisin päin tultaessa. Yleensä ajetaan manuaali asennolla.

Koneitten kanssa tulee paljon rapattua. Varsinkin nyt kun meillä on ruiskuissa toisissa automaattiohjaukset ja toisissa lohkoautomaatiikat, toisaalta valmistajilta saa hyvin tietoa, mutta ne kiinnostavat kun niissä on paljon sellaisia ominaisuuksia mitä ei vieläkään osata käyttää. Ja traktorit muuttuvat koko ajan entistä enemmän sähköisiksi ja

teknisimmiksi, joka laitteeseen vaan tarvitsee sitä tietoa enemmän, että niitä osaa käyttää tehokkaasti.

Eräs haastateltu toteaa, ettei se aina onnistu huoltomiehiltäkään oikein, sillä ”meidän ruiskussa oli ongelma, Vantaaltakin kävi muutaman kerran insinöörejä katsomassa sitä. Joiden olisi pitänyt osata hoitaa se, mutta eivät osanneet kuitenkaan. Niin Tanskasta asti piti tulla neuvoja korjaamaan se.” Yhtä haastateltua kiinnostaa kaikki peltopuolen työnäytökset. Toinen haastateltu miettii, että aina tulee tarjolle uudenlaisia laitteita muokkaukseen, onko kuitenkin vanha työmenetelmä paras vaihtoehto kuin uusi.

Nyt oli tämä vuosi ihan katastrofaalinen maan tiivistymisen kannalta, pellothan menivät aivan pilalle. Niin rupesi syksyllä miettimään lähtikö kukaan ostamaan minun kanssa nurmijankkuria. Näin heti ettei tästä tule mitään, jos ensi vuotena tulee kuiva vuosi, niin kaikki muut sanovat, että kyllä routa sen puristaa. Soitin yhden puhelun naapurille ja heillä oli sama homma tiivistymisen suhteen ja satotasot romahtivat, niin me ostettiin se kone kahdestaan. Muissa pitäjissä ne ovat kaivelleet kuoppia ja vedelleet jankkurilla ja katsonut mitä se oikeasti on se tiivistyminen, mutta eipä ole meillä. Justiinsa tällaisia tarvitaan.

Kaksi haastateltua valitsi **metsätalouden**, he haluaisivat tietää kaiken uusista koneista ja menetelmistä mitä alalle tulee. Toinen haastateltu ihmetteli, että tuulivahinkoja on tullut enenevässä määrin ja niiden korjuut ovat vain lisääntyneet. Mikä on muuttunut niin paljon, miten tuulivahinkoja voidaan ennaltaehkäistä, vai voidaanko.

Taloudenhallinnan valinneet totesivat, että maatalouden tilanne on erittäin huono ja pärjätä pitäisi. Tuottajahinnat ovat tippuneet ja kustannukset on noussut. Yksi haastateltu toteaa maatalouden tilanteesta: ”Tuottajahinnat tipahtivat silloin 25 % kun mentiin Euroopan unioniin ja siitä on menty alaspäin ja alaspäin vaan. Tämän kyllä tietää kun iso laakeri pyörii ja pyörii, niin on sama kuin olisi menty konkurssiin. Uutisia seurattaessa ei paremmalle näytä.” – Eräs haastateltu totesi: ”Järkevyyttä siihen kaikkeen tekemiseen ja rahan riittämiseen. Sillä ei ole merkitystä miten maatilalla hoidetaan asiat, mutta tärkeintä on mitä jää viivan alle.” Toinen toivoo, että; --”opetetaan taloudenhallinnassa laittamaan asiat tärkeysjärjestykseen, ei niin, että kalustoa uusitaan ja jätetään palkat maksamatta.”

Yksi haastateltu antoi esimerkin, kun viljan satotason pitäisi olla näillä korkeuksilla noin 3,5 t/ha ja se on suurin piirtein noin 3 t/ha, niin kannattavuutta pitäisi tosissaan miettiä. Toinen haastateltu kysyy, kuinka myös tässä kohdassa saadaan kustannustehokkaasti tehtyä, erittäin huonon kesän jälkeen säilörehujen ja rehustuksen optimointi.

Eräs haastateltu haluaa oppia maatalouspolitiikkaa, sillä hän ei hallitse sitä ja toivoo, että sitä kautta saisi taloudellisesti helpotusta. Yksi haastateltu toivoo, että koulutetaan maaläheisemmin toisin sanoen helposti ymmärrettävästi kirjanpitoa. Toinen haastateltu toivoo, että ”kouluttajalla on hyvä tuntemus maatalouteen liittyen. Yleensä yrittäjille suunnatut ei välttämättä kohdennu meihin, kun se on niin erilainen bisnesmuoto kuin muilla, ettei se mene samoilla säännöillä kun muitten yritystoiminta.”

Muutaman haastatellun mielestä pitää antaa vähän yksinkertaisempi malli, joka liittyy johonkin tiettyyn investointiin tai rakentamiseen: - Kuinka voidaan todentaa, että se olisi kannattavaa toteuttaa nyt. Eräs haastateltu toivoo ohjeistusta, mitä tällä hetkellä kannattaa tehdä, kun on jokaisella tietyllä tapaa omat haasteensa. Tämän hetken tilanteen käsittelyyn, sekä reagoimiseen ja millä tavalla kannattaa suhtautua mihinkin investointeihin ja vaikka ei tarvitse nyt heti investoida.

Maatalousyrittäjien välisen yhteistyön valinneet olivat sitä mieltä, että pitää saada ehdottomasti enemmän. Samalla myös saadaan kannattavuutta lisättyä maatiloilla ja työmääriä vähennettyä. Eräs haastateltu miettii, miksi kaikki tuotetut tuotteet viedään aina niin kauaksi. Hän toivoo sellaista koulutusta, ettei tuotteita kuljeteta maailman ääriin, vaan pystytään jättämään tänne lähemmäksi jalostettavaksi. Hän on osallistunut palaveriin, joissa oli suunnitteella Nelostien varteen suuryhteisnavetta hanketta. Suunnitelma piti muutakin sisällään, kuten sähkön ja kaasuntuotannon, mutta papereiden mukaan suunnitelma ei ollut kannattavaa toimintaa. Hänelle jäi kuva, että suunnitelma ei muutenkaan saanut palaveriin osallistujilta suurta innostusta aikaiseksi. Hänen mielestään tämä olisi ollut hyvä idea, jos se olisi ollut kannattavaa toimintaa.

Yksi haastateltu haluaa kurssin, jossa vertaillaan eri maatilojen välisiä tunnuslukuja ja mitä on opittu omista virheistä ja mitä opitaan toisten virheistä. Lisäksi käydään tutustumassa ja katselemassa tehtyjä ratkaisuja toisten maatilojen tuotantorakennuksissa.

Kolme haastateltua haluaa koulutusta kuinka hankinta puolella kannattaisi tehdä yhteistyötä. He toivovat hyviä vinkkejä ja täsmäiskuja millä tavalla saadaan tiettyjä asioita järkeviksi. Jos, ostetaan koneita mikä kannattaa tehdä yhteisrahoituksella? Kuinka yhteisrahoitus käytännössä toimii? Millaisia käytäntöjä yhteistyöhön kannattaa hyödyntää, esimerkkejä käytännöistä mitkä toimivat. Yksi heistä antaa esimerkkinä, että samantyyllisesti kuin renkiringin toiminta on. Useamman maatilan yhteinen renki ja kustannukset jakautuivat sen mukaan, minkä verran renki tekee töitä kullakin maatilalla.

Haasteltujen **koulutustarvetta tutkiessani** halusin tietää kuinka usein heiltä on kysytty mitä koulutusta he tarvitsevat tai haluavat, vastaukset yllättivät minut täydellisesti. Kaikki haastatellut olivat sitä mieltä, että heiltä ei kukaan ole kysynyt mitä he tarvitsevat tai haluavat ennen tätä kartoitusta joka heidän mielestään oli vielä varsin laaja-alainen.

Muutamat haastatellut tarkensivat vastauksiaan seuraavasti: - Jos sosiaalista mediaa ei oteta huomioon, ei kukaan muu kuin minä, ainoa joka on kysynyt millaisia tapahtumia haastateltu tarvitsee ja haluaa. On voinut tulla jotakin sähköpostiin, mutta haastateltu ei ole tullut katsoneeksi niitä tarkemmin. Joskus kuitenkin on Snellmanin päivillä kysytty mitä he haluavat tietää lisää. Haastatellun mielestä on ihan mielenkiintoista saada antaa mielipiteensä tapahtumien järjestämiseen mitä pitäisi ottaa huomioon, sillä heille vain järjestetään ja heitä vain ohjaillaan. Jossakin joskus viiden vuoden aikana pari kertaa kysytty mitä haastateltu haluaa lisäksi tapahtumaan jonkin palautekyselyn lopussa, mutta sekin on ollut vapaaehtoinen kysymys.

4.6 Tapahtuman koko, paikka, aika ja kouluttaja

Haastatelluilta halusin saada tietoa, mitä pitäisi ottaa huomioon kun järjestetään tapahtumaa. Saadessani niin monenlaisia vastauksia kysymyksiin, on tullut selväksi, ettei ole yhtä tapaa järjestää tapahtumia oikein, vaan on otettava monia seikkoja huomioon.

Haastatellut olivat tapahtumien koosta sitä mieltä, että riippuu ihan aiheesta onko **massa- vai pienryhmätapahtuma**. Molemmissa on omat hyvät puolensa ja molemmat tapahtumakoot saavat kannatusta. Massatapahtumat ovat hyviä luentotyypisille tapahtumille tai näyttelyiden pitämiseen tai opintomatkoiilla. Pienryhmätapahtumissa pystytään käsittelemään enemmän spesiaalitietoa ja ne ovat kohdennettu tietyille ryhmille esimerkiksi tuotantosuunnittain.

Massatapahtumat: Yksi haastateltu sanoi, että ”jos tulee pelkkää faktatietoa, silloin voisi olla massatapahtumakin, sillä edellytyksellä että puhuja pitää homman näpeissään.” Toinen haastateltu toteaa, että ”suosii massatapahtumia ja pitää niitä hyvinä ja mielenkiintoisina koska siellä on tarjolla monenlaisia.”

Osallistuu jos tapahtuma on lähellä, mutta KoneAgriaan ja muihin ei tule lähdettyä, sillä siihen ei yksi päivä riitä. Muutaman päivän massatapahtumiin kuten esimerkiksi sidosryhmien järjestämiin risteilyihin mielenkiintoa riittää, kun siellä on tarjontaa heille molemmille, jos saavat lomittajan vain siksi aikaa järjestettyä.

Massatapahtumissa aina hirveä markkinameininki ja makkaran paistoa, niihin osallistuu paljon sellaista väkeä joita ei oikeasti edes asia loppupelissä kiinnosta, sitten ne esim. istuu isoissa koneissa ja tukkii sen mahdollisuuden sellaiselta jota se oikeasti kiinnostaisi.

Pienryhmätapahtuma: Erään haastatellun mielestä ”pienryhmätapahtumissa saa huomattavasti enemmän tietoutta ja täsmätietoa.” Haastateltu aviopari sanoi, että miehen mielestä pienryhmä tapahtumat ovat parempia ja naisen mielestä riippuu aiheesta onko parempi pienryhmä vai massatapahtuma. Yhden haastatellun toteamus oli, että pystytään paremmin paneutumaan aiheeseen.

Pienryhmä olisi parempi jos käsiteltäisiin esimerkiksi taloudenhallintaa, että siellä olisi korkeintaan kymmenkunta henkilöä, jolloin sillä voisi kysellä tarkemmin ja aihe tulisi paremmin käsiteltyä. Lisäksi pienryhmä olisi parempi jos olisi uusi koneporukka ja heille pidettäisiin koulutusta uudesta tuotteesta.

Eräs haastateltu sanoi, että ”pienryhmässä voidaan olla vaikka pellon reunalla, jos pitää päästä katsomaan ja koettamaan jotakin.” Erään haastatellun mielestä -- ”koko voisi olla enimmillään kymmenen henkilöä, jos ollaan koneeseen tutustumassa, mutta muussa tapauksessa voi osallistua enemmänkin aina aiheesta riippuen.” Eräs haastateltu ”suosii enemmän pienryhmätoimintaa, mutta on joutunut kiinnostavasta aiheesta huolimatta kieltäytymään, koska toteutustapa ei miellyttänyt.” Eräs haastateltu toteaa, ettei hän ole käynyt pienryhmä tapahtumissa.

Pienryhmissä jos on saman henkisiä osallistujia kuten esimerkiksi koneurakoitsijoita, niin he voivat tehdä ajatusten vaihtoa paljon paremmin ja pääsevät paremmin kasvo-

tusten keskustelemaan kuin jossakin massatapahtumassa jossa ei pääse kontaktiin niihin ihmisiin.

Tapahtumapaikasta haastatelluilla ei ollut erityistä mielipidettä sen suhteen, tapahtumapaikkaa enemmän vaikuttaa se millainen on tapahtuman sisältö. Tapahtumia voidaan järjestää ihan missä vain aiheesta riippuen, se voi olla vaikka pellon pientareella, jonkun maatalousyrittäjän maatilalla tai jossakin sisätiloissa missä on tarvittavat työkalut sen pitämiseen. Aina ei tarvitse olla auditorio tai muu vastaava kokoustila. Kuitenkin pari haastateltua suositteli maatalousoppilaitosta hyvänä paikkana pitää tapahtumia, sillä se on siisti ja iso paikka. Sinällään siellä on koulun toimesta paljon nähtävää. Lisäksi siellä voidaan ja on mahdollisuus paikan päällä havainnollistaa, jos on tarvetta.

Enemmän haastatellut korostivat sitä, että tapahtuman tulisi olla lähellä, jolloin heidän osallistumisensa olisi helpompaa. Tällöin heidän ei tarvitsisi tehdä suuria etukäteisjärjestelyjä, esimerkiksi maatalouslomittajan tai jonkun muun sijaisen hankkimisesta maatilalle tapahtuman ajaksi, ja organisoida tarvittavat toimenpiteet, esimerkiksi rehujen riittävyys, että maatalouslomittaja tai muu sijainen pysyy työskentelemään maatilalla heidän poissa ollessaan. Yhden haastatellun mielestä Oulun eteläpuolella on aktiivista väkeä, varsinkin emännät ja he kulkevat kimppakyydeillä lähellä ja vähän kauempana olevissa tapahtumissa.

Haastatellut halusivat osallistua myös kauempana oleviin tapahtumiin jos pitävät niitä hyvinä. Ensimmäinen este osallistumiselle on suuret etukäteisjärjestelyt joista on jo yllä mainittu. Kuitenkin järjestäjien olisi hyvä suunnitella matkat niin, että tapahtumapaikalla oloaika on varattu riittävästi, eikä aika kulu pelkästään matkustamiseen. Yhden maatilan haastatellut olivat sitä mieltä, että tällaisiin yhteiskyyditystapahtumiin he eivät enää halua osallistua, jossa matkat kestävät yhteensä 10 tuntia ja paikan päällä ollaan noin 4 tuntia. Tämän tyylisien yhden päivän tapahtumien aikataulusuunnitelma pitäisi muuttaa yhden yöpymisen matkoiksi, sillä he haluavat ehtiä olemaan paikan päällä ja tutustua kunolla tarjolla oleviin kohteisiin.

Yhdellä maatilalla haastatellut pohtivat myös siitä voiko toisen hankealueen tapahtumiin osallistua ja kuinka tiukat ovat alueelliset rajat. Haastatellut asuvat Pohjois-Pohjanmaan reunalla ja Pohjois-Savo olisi melkein kiven heiton päässä ja siellä olisi tarjolla hyviä projekteja. Mutta heillä on sellainen tunne kuin menisivät ”kuokkimaan” toisen alueen tapahtumaan.

Tapahtuman ajankohdasta ja kestosta kaikki haastatellut olivat sitä mieltä, että maatalousyrittäjien sesonkiaikaan ei tulisi järjestää tapahtumia. Paras aika olisi loppu syksystä kevääseen mutta ei joulun alla, tarkemmin se tarkoittaa ajallisesti 15.10.–20.4. kuitenkin niin, että ennen joulua ei olisi tapahtumia. Huomioitavaa on, että urakoitsijoilla on loppukeväästä sesonkiaika kalkinlevityksessä, niin kauan kuin viimeisiä lumia on maassa ja vielä roudankin aikaan maat kestävät tehdä töitä. Hyvän ajankohdan valitsemisesta esimerkki on, että Berner pitää tiedostustilaisuuksia aina kevättalvella viljelijäryhmille joissa saadaan paljon tietoa kasvinsuojeluaineista ja muista siihen liittyvistä aiheista.

Kahden tai useamman päivän koulutuksiin aloitus ei saisi alkaa kovin aikaisin matka-ajat huomioiden. Seuraavana aamuna tai viimeisenä päätöspäivänä koulutuksen voisi vastaavasti aloittaa aikaisemmin ja silloin kotiin pääsee lähtemään aiemmin. Yhden haastatellun toivomus olisi, että kahden päivän tapahtumissa ensimmäisen päivän voi jatkaa niin pitkäksi, ettei toista päivää tarvita, sillä se toinen päivä on yleensä kotinlähtöpäivä.

Koulutuksessa viikon päivillä ei ole muuten merkitystä kunhan ne ovat arkipäiviä. Muutamat haastatellut olivat sitä mieltä, etteivät maanantai ja perjantai ole hyviä päiviä järjestää tapahtumia. Tiistai- tai torstaihin ovat sopivimmat viikon päivät. Perusteluina heillä oli, että maanantaisin on viikonlopun jäljiltä usein tarvikkeiden ja varaosien hankintaa sekä työvälineiden korjausta. Perjantaita koulutuspäivänä hankaloittaa viikonlopun töiden ennakointi ja valmistelu etteivät esimerkiksi rehut pääse loppumaan. Jos haastatellut ovat viikonlopun yli koulutuksessa tai muuten pois maatilalta, niin heidän on aina etsittävä maatalouslomittaja tai työntekijä siksi aikaan tuuraamaan. Tuuraajan löytäminen ja hankkiminen tilalle on vaikeampi asia hoitaa ja toteuttaa. Yhden haastatellun mielestä ajankohta riippuu paljon siitä miten itse kullakin on menoja, omia tai lasten harrastuksia. Navetta-ajat ovat hankalia, koskaan ei voi tietää mitä tapahtuu sinä aikana. ”Siellä aina voi joku pommi luurata jossakin”, toteaa haastateltava. Jos aihe on kiinnostava, niin sen verran aikaa löytyy tarvittaessa.

Kaikki karjatilalliset olivat yhtä mieltä siitä, että jos tapahtuma on lähellä, niin he voisivat käydä töiden välissä. Jotkut haastatelluista olivat myös sitä mieltä, että ilta-aikanakin kerkiää jos koulutukset ovat lähellä. Toisille haastatelluille ei sopinut ilta-aika.

Tapahtuman kestoon vaikuttaa aina aihealue, jonkun spesiaali aiheen käsittelyyn voi mennä muutama tunti. Kestoltaan tapahtumat saisivat kestää vain muutaman tunnin tai päivän, mutta ei useampaa päivää kerrallaan, sillä maatilalta on vaikea irrottautua pitemmäksi aikaa. Kellonajallisesti olisi hyvä jos tapahtumat olisivat klo 9-16 välisenä aikana kohderyhmästä riippuen.

Erään haastatellun toivomuksena oli, että päivän tapahtumia voi ajallisesti tarkistaa etenkin työnäytöksissä, joissa on hänen mielestään melko pienellä aikavälillä varattu aika, yleensä ne ovat klo 10–14 välisenä aikana. Jos esimerkiksi karjan kanssa sattuu jotakin silloin, niin ei välttämättä pääse tapahtumaan kun se on jo ohi. Pitää huomioida, ettei kaikilla ole lypsykarjaa hoidettavana tai sitten kohderyhmää pitää kohdentaa paremmin.

Kouluttajasta keskusteltiin useaan otteen haastattelujen aikana. Kouluttajan pitää olla ammattitaitoinen ja hallita aihe. Ei riitä että osaa vain jonkin osa alueen, vaan pitää hallita kokonaisuus. On tapauksia joissa on kysytty jotakin asiaa ja kouluttaja ei ole osannut vastata siihen. Asia harmittaa haastateltuja paljon. Kouluttajaksi haastatellut haluavat asiantuntijoita ja myös toisten maatalousyrittäjien puheenvuoroja, siinä kokonaisuus tulisi käsiteltyä teoriasta aina käytäntöön saakka. Asiantuntijoilta he saivat kaiken teoretiedon, mutta aina ei riitä pelkkä kirjaviisuus, tarvitaan käytännön kokemusta ja esimerkkejä. Toiselta maatalousyrittäjältä he saavat aiheesta käytännön näkemyksen ja kokemuksen silloin kun maatalousyrittäjä pystyy kertomaan rehellisesti asian niin kuin se oikeasti on ja mitä virheitä ei kannata enää toisten toistaa. Lisäksi kaksi haastateltua toivoi, että kouluttajana

olisi eri alan yrittäjä jolla olisi toisenlainen näkemys yritysmaailmasta ja sen pyörittämisestä. Toisen alan yrittäjällä olisi annettavana erilainen näkökulma. Toinen heistä kahdesta ehdotti, että kouluttaja olisi sellainen, joka hallitsee lomakkeiden ja hakemusten täyttämisen, sekä osaa lakipykälät. Kouluttaja osaisi ajatella pykälää ja lomakkeiden täyttöä asiakkaan näkökulmasta, on sellainen henkilö joka haastaa ne pykälät, selittää käytännössä ymmärrettäväksi. Kun pykälä on säädetty, niin virkamies esittää sen sellaisenaan kun taas yrittäjä haluaa esittää kuinka pykälää käytännössä sovelletaan, joka on se tärkein tieto. Eräs haastatelluista toi esille asiantuntijan ja toisen maatalousyrittäjän kouluttajina. Asiantuntija tai edustaja ainoastaan kehuu omaa asiaansa tai tuotettaan, silloin siitä olisi hyvä saada käytännön puoli esille toiselta käyttäjältä eli maatalousyrittäjältä. Toinen haastateltu totesi, että jos koulutus ei ole liian kaavamainen tapahtuma, niin aika nopeasti osallistujat rohkenevat sanoa sekin mikä idea ei toimi kouluttajalle. Yksi haastatelluista on itsekin myynyt ja kouluttanut aikaisemmin Suonentiedon ohjelmistoja. Hänen mielestään kouluttajana voi joutua tilanteisiin joissa osallistujien lähtötilanteet ovat eritasoisia ja sekin on osattava ottaa huomioon. Lisäksi kaksi haastateltua toi esille näkökulmat joissa tapahtumissa esiintyisi julkisuuden henkilö joka olisi aiheen puolestapuhja. Toinen haastateltu oli sitä mieltä että vetonauloiksi tapahtumiin hankittavat julkisuuden henkilöt eivät saa häntä osallistumaa kaupallisiin tapahtumiin. Esimerkkinä Juha Mieto on myynyt masuunikuonaa tai missi esitellyt traktoreita. Haastatellun mielestä he ovat vain maksettuja pellejä ja eivät tiedä asioista yhtään mitään. Toisen ehdotuksena oli että pitäisi olla jotakin houkutin-tietopuoliseen tapahtumaan, esimerkiksi näitä koomikoita jotka kiertävät ympäri maata, sillä hän ei jaksa istua ja kuunnella koko päivää asiaa ja samalla se katkaisisi päivän sisältöä sopivasti.

4.7 Maatalouden näkymät nyt ja tulevaisuudessa

Tutkittaessa ihmisten kehitystä elämänkaaren ajan esille tulee merkitseväksi aiheeksi motivaatio jolla syntyy kysymykset, kuinka paljon motiivit ja päämäärät ohjaavat henkilön elämää, milloin ja millaisissa tilanteissa henkilöiden motivaatio muuttuu, miten motivaation muutos vaikuttaa henkilön myöhempään menestykseen ja hyvinvointiin? Kehitystehtävät ovat tiettyyn ikään liittyviä ohjeellisia haasteita ja vaatimuksia, jotka ovat tyypillisiä tietyille kulttuureille, yhteiskunnalle ja historialliselle ajalle, näiden kautta vaikutetaan ihmisten uskomuksiin ja toimintaan. Kehitystehtävien onnistunut toteuttaminen johtaa tyytyväisyyteen ja mahdollistaa onnistumisen jatkossakin. Toisaalta epäonnistuminen voi vaarantaa myöhäisemmän myönteisen kehityksen. Tavoitteet muuttuvat kahdenlaisissa tilanteissa, joko elämän siirtymissä niihin liittyvien haasteiden takia tai muutoksien mukaisiksi ja kun ihmiset kohtaavat vaikeuksia tietyn päämäärän tavoittamiseksi, he yleensä muuttavat tavoitteitaan. Tällöin tavoitteiden uudelleen muokkaamisella on tärkeä merkitys henkilön hyvinvoinnissa. (Nurmi ja Salme-la-Aro 2005, 54–56,61.)

Haastatellut näkevät maatalouden nyt mielestään erittäin synkkänä. Tällä hetkellä on menossa maaseudun ja maatalouden jonkinlainen alas ajo. Moni maatila joutuu lopettamaan tuotantonsa jos muutoksia ei tule parin vuoden sisällä. Yksi haastateltu toteaa, että jos puolet tiloista kaatuu viidessä vuodessa niin he ovat jommallakummalla puolella, joko he jatkavat tai kaatuvat.

Kaikki haastatellut ovat ehdottomasti sitä mieltä, että ainahan niitä huonompiakin aikoja on ollut. Pakko on ollut selvitä huonoistakin ajoista, ei auta muuta kuin sinnitellä, mutta kuitenkin he uskovat vielä parempaan tulevaan aikaan. Heidän mielestään aina on ollut huonoja vuosia jolloin on sinniteltä ja pärjätty kunnes on tullut uusi hyvä vuosi. Yksi haastateltu muistuttaa, että tällaisista kuopista selvittää nämä kuluvat normaaliin markkinatalouteen. Välillä on seitsemän lihavaa vuotta jonka jälkeen on seitsemän laihaa vuotta, hyvinä aikoina on pitänyt osata vähän pistää säästöönkin.

Nykypäivän näkymistä maataloudessa haasteltu toteaa, viitaten MOT -ohjelmassa olleeseen teurastamoon (Kaihoavaara 2015-10-22.), että jos olisi ollut heidän teurastamostaan kyse, niin olisi vaihtanut saman tien. Hän perustelee kantaansa siten, että hän tekee kaikkensa eläimien hyvinvoinnin eteen. Jos eläimillä on joku vaiva, siihen puututaan heti. Hän haluaa että ketju jatkuu loppuun saakka samanlaisena, eikä eläinten kohteluun tule muutoksia kuljetuksessa eikä myöskään teurastamalla.

Kun minäkin jaksan huolehtia eläimestä esimerkiksi viisi vuotta, niin kyllä sen teurastamokuljettajan pitää jaksaa kestää ne muutamat minuutit mitä sitä eläintä käsittelee ja kohtelee. Jatkaa kohtelua samalla tavalla kuljetuksen ajan sekä teurastamalla.

Haastateltua häiritsi virkamiesten asenne tapahtuneeseen tilanteeseen. Hänen mielestään heidän olisi pitänyt puuttua jyrkästi asiaan ja laittaa luukut kiinni, ei tuollaista tarvitse hyväksyä nykypäivänä.

Meidän kaikkien täytyy äänestää, vetoomusten kautta ei voida vaikuttaa, mutta kukaron kautta aina pystyy vaikuttamaan parhaiten ja tehokkaimmin. Jos ihmiset nyt jättäisi ostamatta niiden teurastamojen tuotteita, niin varmasti siellä toiminta muuttuisi oleellisesti.

Toisen tilan haastateltu kertoo, että he ovat investoineet peltoihin ja ostaneet viime syksynä peltoa lisää. Ajatuksena on ollut uuden navetan rakentaminen, toistaiseksi ovat jättäneet ajatuksen jäihin. "Toivomme parasta ja pankinjohtajan luottamusta on venytettävä vielä."

Seuraava haastateltu on menettänyt uskonsa maatalouteen. Hän ei olisi ikinä aloittanut maatalousyrittäjyyttä, mikäli olisi tiennyt maatilakauppoja tehdessään vuonna 2012 millaiseksi tämä tilanne muuttuu. "Tänä vuonna ei tullut paljon jyvistä laarin täytettä, ei niillä kustannuksia edes kateta." Hän on vielä aloitteleva maatalousyrittäjä jolla on velkaa maksettavana. "Huolta näyttää olevan, mutta mielestäni onni on, kun on tuota metsää, mikä on tällä hetkellä pankkini. Mielestäni muutkin ovat synkkänä, mutta monilla muilla voi olla vielä huonompi tilanne." Hän ei hanki mitään enää velaksi. Jos omat rahat eivät riitä sitä ei sitten hankita, hän toteaa. "Mielestäni, kun on riskin ottanut yrityksessään, niin se on hoidettava parhaalla mahdollisella tavalla mitä tehtävissä on."

Erään tilan haastateltujen mielestä tämän hetkinen tilanne maataloudessa näyttää huonolta ja sekavammalta kuin mitä on aiemmin ollut. He ovat aloittaneet tilan pidon vuodesta 1995 lähtien.

Näyttää siltä, että tuolla korkeammassakaan hallintopäässä ei tiedetä mitä pitäisi tehdä ja maataloustoimistot ei saa riittävää ajan tasalla olevaa tietoa heiltä. Nyt on sellainen toimintamalli käytössä että pistetään säännökset keskeneräisinä käyttöön ja sitten vasta mietitään tulikohan se sittenkään oikein ja muutetaan taas toisenlaiseksi,

siinä menee kaikilta osapuolilta hirveästi aikaa hukkaan. On pohtiminen mitä meidän kannattaa oikeasti tehdä, sillä meidän pitäisi rakentaa uusi isompi kasvattamo eläimille. Mutta epäröimme uskaltaako sitä kuitenkaan tehdä, kun uusi eläinsuojelulaki on tulossa. Epäilyttää ettei se kasvattamo sitten täytäkään niitä normeja jotka uusi laki tuo tullessaan eikä niistä säännöksistä ole vielä tullut mitään julkisuuteen. Lisäksi on myös joukko joka haluaisi tuotantoeläinten pidon kieltää koko maailmasta. Vaikea on sellaisen ajatusmallin kanssa neuvotella, mistä ruoka tuotetaan jos yhtään eläintä ei saa hyödyntää. Velka motivoi jatkamaan, mutta jos sitä olisi vähemmän, niin ei olisi varmaa jatkaisimmeko. Toisaalta se on semmoinen, että uskonto on 10, ja laskento on 4, ja maajussi odottaa että kyllä se kohta vielä paranee.

Nurmen ja Salmela-Aron mukaan motivaatiolla on kaksi käyttötarkoitusta, erilaisten ympäristöjen valintaa ja sopeutuminen ympäristön muutoksiin. Se kumpaa on enemmän tarjolla, riippuu ympäristön valintavaihtoehtojen runsaudesta. Vaihtoehtoja ollessa paljon, motivaatio on merkityksellinen mekanismi valinnoille. Henkilö valikoi tietyn kehityssuunnan elämälleen henkilökohtaisten motiivintressien perusteella. Jos tarjolla olevien vaihtoehtojen määrä on pieni, silloin keskeinen mekanismi on motivaation sopeutuminen tilanteeseen. (Nurmi ja Salmela-Aro 2005, 61.)

Maatilan haastateltu aviopari kokee, että heidät pistetään nyt liian ahtaalle maatalouden suhteen. He eivät ole enää kovin nuoria, velkaa ei ole enää paljoa, silti he tuntevat kuitenkin tässä jotenkin pärjäävänsä. Varmasti lomituksen supistukset tuovat monelle haastetta lisää jaksamisen kannalta. Lomitusten supistumisen uhkakuvien toteutumatta jäämisestä he ovat kuitenkin onnellisia kuten muutkin maatalousyrittäjät. Todennäköisesti lapsista ei tule maatilalle jatkajaa, sillä he ovat kouluttautuneet muihin ammatteihin ja ovat maailmalla, joten haastateltujen on jaksettava toimia 65-vuotiaiksi saakka, jos terveys säilyy.

Maatilan haastatelluista poika luonnehtii, että on pakko uskoa maatalouteen jos kerran aikoo jatkaa maanviljelyä ja koneurakointia. Sukupolvenvaihdos on tapahtumassa ensi syksynä 2016. Isän mielestä tilojen talouden kiristyminen johtaa siihen, että urakointi lisääntyy. Heille se on näkynyt vielä toistaiseksi työn lisääntymisenä, mikä tarkoittaa, että toiset maatilat osaavat laskea kannattavuuden konehankintoihin paremmin vertailuna kannattavatko koneet hankkia itse vai teettää konetyöt urakoitsijalla.

Haastatellun motivaationa on velka joka pitää virkeänä, tai sitten vähemmän virkeänä, mutta se kuitenkin vie eteenpäin yrittämisessä. Viiden vuoden tähtäimellä, jos hän ei saa lottovoittoa, niin lehtiä ei enää siinä vaiheessa ole. Jatkajasta ei ole tietoa, mutta toisaalta lapset ovat vielä niin nuoria, ettei voi varmaksi sanoa. Hän epäilee, että lapset ovat nähneet jo sen suuren työmäärän ja kiinni olemisen maatilalla, kun mihinkään ei pääse lähtemään, etteivät he ole halukkaita tekemään samaa työtä kuin hän. Haastateltu epäilee, että on tällä maatilalla viimeinen "mohikaani" jos ei mitään muutosta saada aikaiseksi maatalouden nykytilanteeseen.

Haastatellun mielestä maatalous itsessään on positiivinen asia kaikin puolin. Muualta tulee paineita, varsinkin kun lukee blogeja tai mielipidepalstoja tämän teurastamokuvion jälkeen (Kaihoavaara 2015-10-22). Kasvissyöjien määrä on lisääntynyt huomattavasti viiden vuoden sisällä ja näyttää lisääntyvän koko ajan. Kasvissyöjiä ei ollut viisikymmentä vuotta sitten, mutta herää kysymys onko täällä

viidenkymmenen vuoden päästä enää tarvetta maidolle ja lihalle, siinä suhteessa mietityttää tulevaisuus kokonaisvaltaisesti maatalouden suhteen. Omalla maatilallaan hän ei nyt heti ole laajentamassa, mutta johonkin suuntaan on pakko muuttua jos näyttää tulevaisuudessa, että on tarvetta ja kannattaa laajentaa, niin sitten hän laajentaa.

Terveisinä maataloustoimistolle haastatellut lähettävät, että tukikoulutukset ovat tarpeellisia ja tärkeitä koulutuksia. Nykyiset koulutukset ovat hyviä sellaisenaan. Muutamalla haastatellulla ei ollut koulutustoiveita esittää sillä heille ulkopuolinen tekee tukihakemukset. **Koulutustoiveina maataloustoimistolle** esitettiin muun muassa motivointitapahtumaa ja, että SPV -koulutukset järjestäisivät jokin muu taho kuin tutkimuksen tilaaja itse, esimerkiksi hankkeet. Lisäksi toivottiin uuden navetan rakentamiseen tietoa alusta loppuun saakka, mitä pitää ottaa huomioon ja kuinka rakennusprojekti käytännössä toteutetaan. Koulutuksissa toivotaan käytettävän enemmän havaintokuvia selvittämään koulutettavaa asiaa. EU-koulutukset toivotaan kohdennettavan paremmin tuotantosuunnitain maatalousyrittäjille. Yhteistyö tutkimuksen tilaajan ja työterveyshuollon kanssa, ja paremmista kotisivuista oli myös kehitystoiveina. Lisäksi toivottiin, että tutkimuksen tilaaja tai jokin taho keräisi sosiaalisen median keskusteluryhmiä yhteen paikkaan löydettäväksi. Myös toivottiin, maataloustoimiston enemmän elävän tässä hetkessä.

Haastateltujen perusteluina olivat seuraavan laisia. Yksi haasteltu sanoi: "Nuoremmille viljelijöille pitää saada sellaisia tapahtumia missä luotaisiin uskoa maatalouteen tämän päivän mahdottomuuden keskelle." Toisen haastatellun toivomus oli, että: "Hyvä olisi saada sellaisia kuvia missä kerrotaan mitä ei pitäisi tehdä, ne jäävät parhaiten mieleen". Eräs haastateltu kertoi, että "toiveena olisi rakentaa uusi navetta, mutta kuinka lähdetään toteuttamaan koko asiaa. Jos siihen koulutettaisiin kunnolla, tulisi muitakin uusia navetoita enemmän."

Sukupolvenvaihdos eli SPV- koulutuksia on turha järjestää näin pienellä paikkakunnalla, koska niitä tarvitsevia on vain kourallinen. Aina on menossa jotakin projektia jossa voidaan tehdä spesiaalijuttuna näitä SPV- koulutuksia.

Tukikoulutukset voisivat olla tukiaihealueisiin kohdennettuja koulutuksia, jolloin sinne osallistuisivat sellaiset henkilöt jotka sitä tarvitsevat. Nykyisenä koulutuspaketina tulee liian paljon asiaa yhdellä kertaa, ettei kaikkea voi muistaa mitenkään. Isossa porukassa on aina joku mölisyjä, joka kyselee tyhjäänpäiväisiä asioita, mikä vie oikealta asialta aikaa. Samalla mölisyjä aiheuttaa sen, että puolet salissa olijoista alkaa keskustella keskenään kouluttajan päälle. Näistä koulutuksista saisi paljon enemmän irti jos ne olisivat kohdennettu aihealueittain ja kohderyhmittäin.

Maataloustoimella voisi olla jokin vastaavanlainen palvelu omilla sivuillaan kuin mitä on Maaseutumediassa Veikko vastaa sivustolla, Veikko toimii tukitarkastajana ja on entinen Koneviestin toimittaja. Veikko vastaa sivusto löytyy täältä: www.maaseutumedia.fi/tukikysymykset-veikko-vastaa/

Useamman haastatellun toivomuksena on, että: "Tutkimuksen tilaajan tai jokin tahon kokoavan yhteen samaan paikkaan sosiaalisen median ryhmistä tiedot mistä ne löytyvät. Millainen mahdollisuus on maataloustoimistolla toteuttaa tätä ehdotusta".

Sosiaalisen median käyttäminen on helppoa, mutta monilla tiloilla on outoa ja heillä ei ole tietokaan kuinka paljon netissä on saatavilla vertaistukea tai apua omasta kännykästä tai tietokoneelta hankittuna, tai kuinka ja mistä tietoa ja apua netistä löytää. Sellaisesta on hyvä tiedottaa.

Jos kesä on tällainen märkä kuin nyt oli, tai jos se on kuivuutta sitten, silloin pitäisi tulla äkkiä jotakin. Toisin sanoen pitäisi elää hetkessä enemmän, oli se sitten mitä oli. On tärkeää tietää mitä maataloilla käytännössä tapahtuu ja reagoida siihen nopeasti. Kaikki koulutustarpeet eivät välttämättä mahdu siihen viiden vuoden suunnitelmaan.

5 TUTKIMUKSEN TILAAJAN NÄKÖKULMA

Tutkimuksen tilaaja, maaseutujohtaja Pasi Liikanen (2015-12-15) Pyhäjärveltä vastasi haastattelukysymyksiin maatalousyrittäjien haastatteluista tekemäni tiivistelmien pohjalta. Tutkimuksen tilaaja antaa näkökulmaa yhden toimijan toisin sanoen maataloustoimiston toiminnan perspektiivistä.

Ammatillisiin tapahtumiin on osallistuttu aktiivisemmin Euroopan unioniin liittymisen aikaan ja EU-ohjelmakauden vaihtuessa, jolloin salit ovat täynnä. Ohjelmakauden lopussa aktiivisuus vähenee. Liikasen mukaan ne ovat paikalla jotka ovat asioista muutenkin perillä, ja niiden joiden pitäisi olla paikalla, heitä on vaikea saada osallistumaan.

Tilaaja ei ole saanut palautetta koulutuksista koska palautekyselyjä ei ole tehty. Palautteiden kysely ei ole ollut vaihtoehtona koulutusten onnistumisen mittariksi. Onnistunutta koulututusta on mitattu kevään tukihaun onnistumisena ja kuinka maatilat ovat tukensa hakeneet. Tukihaun yhteydessä havaittu väärinkäsityksestä johtunut virhe joka toistuu usealla maatilalla, on koettu palautteena siitä, ettei asiasta ole kunnolla osattu tiedottaa. Tukihakua on käytetty tavallaan palautteena ja järjestelmälliset virheet on pyritty haun aikaan kartoittamaan ja korjaamaan, niin että maatilat saavat kaikki ne tuet joihin heillä on oikeus. Tukihaun yhteydessä toimiva jälkiseuranta varmistaa koulutuksen luotettavuuden. Tapahtumiin osallistujien on tärkeää saada tapahtumista tarvitsemiaan hyötyjä, olivat tapahtumat kenen tahansa järjestämiä.

Maataloustoimistolla ei ole selkeästi rajattua toimintamallia ilmoituksista ja tiedottamisen tehostamista voi lisätä esimerkiksi muistilistoilla. Kevään tukikoulutus- ja hankeilmoitukset ilmoitetaan käytännössä yhteisilmoituksilla. Maataloustoimisto on lähettänyt jonkin verran tekstiviestinä tietoa tapahtumista joita heillä on ollut. Maataloustoimisto on ilmoitellut myös paikallisissa lehdissä. Lehdet ovat Maaselkä, Pyhäjärvi-lehti ja Reisjärvi-lehti. Lehtien muistilistoja maataloustoimisto ei käytä, vaan ilmoitukset menevät automaattisesti lehden muistilistapalstalle. Muuna aikana ne ovat hankkeiden kautta tapahtuvia koulutuksia ja hankkeiden kautta ilmoitettavia. Maataloustoimistolla on koko ajan niin sanotusti linjat auki ja heiltä voi kysyä asioita joihin tarvitsevat tietoa.

Maataloustoimistot eivät saa, eikä heillä ole lupaa antaa asiakkaidensa yhteystietoja kenellekään. Sähköpostitse välittävät kuitenkin jonkin verran yhteistyötahojen laittamia tiedotteita, ei niinkään maataloustoimiston virallisia tiedotteita. Maatilan osalliset pitää itse ilmoittaa maataloustoimistoon ja silloin yhteystiedot tulevat kaikilta osailta. Kaikilla ei ole sähköpostiosoitetta. Maatilan ensisijaisen maatalousyrittäjän sähköposti heillä on jos on.

Ongelma muodostuu siitä, että sähköpostiosoitteiden saaminen on hankalaa. Ei ole olemassa sähköpostiluetteloa ja jos yrittäjä vaihtaa operaattoria tai sähköpostia, tietoa ei löydy muutoin kuin pyytämällä. Maataloustoimistolla on osoitetiedot kaikilta asiakkailta, mutta puhelinnumero tai sähköpostiosoite löytyy ehkä noin 60 prosentilta molemmilta osapuolilta jos maatilalla on useampi yrittäjä. Maataloustoimistolle sähköpostien lähettäminen on ongelma. Asiakkaan osoite on vaihtunut, tai säh-

köpostia ei ole voinut toimittaa. Toimistolla yleensä on ensisijaisen maatalousyrittäjän tieto. Lomakkeessa on mahdollisuus ilmoittaa myös puoliso tai yhtymässä tai osakeyhtiössä olevien yhteystiedot. Maatalousyrittäjien haastattelussa kävi ilmi, että yrittäjä kertoo jos haluaa puolisolleen tulleista tiedotteista, tai sitten ei kerro. Samaan asiaan on törmätty muun muassa Reisjärvellä, siellä yritettiin tilusjärjestelmää viedä eteenpäin. (Tilusjärjestely on maamittaustoimitus, jolla parannetaan ja nykyaikaistetaan tilusten sijoitusta; www.maanmittauslaitos.fi/kiinteistot/maanmittaustoimitukset/-tilusvaihto). Toimistolta lähetettiin asiaan kuuluvia tiedotteita asiakkaille ja myöhemmin kuultiin, että tiedotteet jotka oli lähetetty maatilan isännille, olivat saman tien joko poltettu tai pistetty roskiin. Joissakin tapauksissa on hyvä jos tiedote menee kaikille maatilalla oleville osallisille.

Koulutus- ja tapahtumajärjestelyjen taustoja ja suunnitelmia jälkikäteen tarkasteltuna tutkimustyön arvo avautuu, kun huomataan haastattelutuloksista, ettei kukaan ole kysy koulutus- ja neuvontatarpeita. Asiakkaiden koulutustoiveita ja tarpeita ei ole järjestelmällisesti kysytty. Selkeää käsitystä mitä asiakkaat tarvitsevat ja haluavat ei ole. Maataloustoimistonväki tapaa asiakkaita eri yhteyksissä jolloin tilaisuudessa syntyneiden keskustelujen pohjalta syntyy tulkintoja tarpeista, samalla avautuu maataloustoimistoa kohtaan olevat odotukset. Yllätyksenä voidaan pitää, etteivät neuvontajärjestötkään kysy koulutustarpeista. Asia tuli tutkimuksessa esille.

Tapahtumien järjestämisestä osa vastuu kuuluu maataloustoimistolle, osa vastuusta kuulu myös tuottajajärjestölle ja esimerkiksi nuorille tuottajille, jossain määrin myös neuvontajärjestöille ja pankkeille. Näissä edellytetään yhteistyötä toteuttaakseen maatalousyrittäjien koulutustoiveita. Yhteiskoulutusta on ollut tarkoitus järjestää, missä olisi taloudenhallintaan liittyvää asiaa ja pohdittu tulevaa, maataloustoimista johtumattomista syistä tapahtuma ei ole vielä toteutunut. Tulevia tapahtumia on muun muassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen eli Ely-keskuksen esittäminen, samalla he tutkimuksesta puhuvat investointituista maakuntaan. SPV-koulutukset keskitettiin maatalousoppilaitokselle, koska maatalousyrittäjät kokivat sen mielekkääksi. Maatalousyrittäjien toiveeseen saada koulutusta muun muassa rakennushankkeisiin Liikanen vastaa, että maataloustoimistolla ei ole mahdollisuutta järjestää sellaisenaan tapahtumaa, mutta ideaa voisi hyödyntää jonkun hankkeen ohessa.

Tutkimuksen tilaajan mielestä tämä tutkimus on koko ajan kehittynyt alkuperäisestä suunnitelmasta ja laajentunutkin paljon ja on toiminut hyvin esimerkkinä miten opinnäytetyö etenee. Tutkimuksen matkan aikana on tullut uusia näkemyksiä kuinka se voisi edetä edelleen. Hänelle tuli paljon hyviä ajatuksia haastateltujen vastauksista tehdyistä tiivistelmistä ja osaltaan vahvistaa sitä käsitystä mikä heillä on ollut. Hänen mielestään tämän tyyppiselle kyselylle pitäisi saada jatkuvuus. Toisin sanoen pystyisi, ”syväluotaamaan” enemmän maatalousyrittäjien ja mielipiteitä, esimerkiksi millaisiin koulutuksiin on tarvetta. Liikanen toteaa, että tämän haastattelututkimuksen aikana on tullut esille mistä koulutuksista juuri näillä maatioilla olisi tarvetta. Hän kertoo, että nämä maatilat edustavat aika hyvin sitä joukkoa joka käyttää ja ilmaisee koulutustarpeensa. Valintaperusteena olivat viljelijät, jotka käyvät tilaisuuksissa ja toisaalta he jotka eivät käy, eri-ikäisiä ja erituotantosunnittain. Otanta palvelee tutkimuksen tavoitteita erittäin hyvin. Liikanen voi hyvin uskoa, että tämä otanta on koko

viljelijäjoukkoa edustava, eli vahvistaa sitä käsitystä mikä on koko viljelijäjoukon ajatus ja näkemys minkä tyyppisiin tarvittaisiin koulutusta ja tilaisuuksia.

Hänelle tuli tavallaan yllätyksenä, että, ettei SPV -koulutuksia kannattaisi järjestää, koska tapahtumien osallistujamäärät ovat suuret. Hän pohtii: - Jos on siinä ikäpolvivaiheessa, ettei SPV ole ajankohtainen, jos se on tehty äskettäin ja lapset ovat vielä pieniä. Ei kyseiselle koulutukselle ole tarvetta. Liikasta oli mukava havaita palautteesta, että maataloustoimiston lähettämät tekstiviestit koettiin tarpeellisena ja hyvinä. Hän toteaa, että toisaalta 160 merkkiin ei paljon mahdu ja saattaa tulla väärinkäsityksiä. Matkan varrella on käynyt niin, että joku on ymmärtänyt asian toisin kuin mitä oli tarkoitettu. Varsinaisen asian saamiseksi maatalousyrittäjät ovat kuitenkin yhteydessä puhelimitse, tai käymällä maataloustoimistolla jolloin voi kysyä ja tarkistaa viestin tarkoituksen ja sisällön.

Tietoa on tarjolla paljon ja sitä löytyy useita erilaisia tiedotuslähteitä, joista myös maataloustoimisto tavallaan kilpailee, mutta maataloustoimiston rooli on erilainen kuin esimerkiksi kauppiaan rooli. He eivät myy mitään, mutta tukijärjestelmän vuoksi ihmisten pitää hakea maataloustoimiston kautta tarvitsemansa tuet. Maataloustoimiston rooli on, että he ovat mahdollisimman hyvin perillä mitä ympäristö- ynnä muut lait ja EU-säännöt tarkoittavat. He yrittävät ymmärtää ja tulkita pykäläilyä viljelijöille päin. Viljelijät hyötyvät siitä, että saadaan lakeja, normeja ja säädöksiä käännettyä selkokielelle, mitä nämä asiat tarkoittavat laajemmassa merkityksessä, ja mitä ne tarkoittavat tilatasolla. Siihen maataloustoimistossa pyritään, mutta eriasia ovat he onnistuneet, siihen he kuitenkin pyrkivät.

Liikanen toivoo, että saan tulokset kirjoitettua niin, että se on helppo ihmisten omaksua, toisin sanoen tekstiä on helppo lukea. Esimerkkinä Liikanen kertoo, että hän lukee tällä hetkellä toiseen kertaan yhtä väitöskirjaa maatalouden pula-ajoista 30-luvulta. ”Se on hyvin kirjoitettu väitöskirja, ihan kuin jotain hyvää romaania lukisi, tarina kulkee loistavasti. Sellaisen kun sinä saat aikaiseksi, että ihminen kun rupeaa lukemaan sitä, se ei voi panna sitä pois ennen kuin on lukenut sen läpi”.

Maatalouden näkymistä nyt ja tulevaisuudessa Liikanen kokee maatalouden tilanteen erittäin haasteelliseksi, ja pohtii samalla kuinka tästä voidaan selvitä.

Ainahan on vaikeita aikoja ollut, ei tämä nyt mitään täysin uutta ole, mutta kyllä näkyy selkeästi ja tuntee hirveästi toivottomuutta, kun ei tiedä mitä oikein tälle asialle pitäisi tehdä. Olen puhunut muutamissa yhteyksissä, kun puhutaan tällä hetkellä yhteiskuntasopimuksesta missä lähinnä tarkoitetaan, että työnantajan ja työntekijän pitäisi neuvotella palkka ynnä muista eduista ja mieltä kuinka Suomen kokonaiskilpailukykyä parannetaan.

Muutamissa yhteyksissä Liikanen on puhunut, että tulee keskustella maatalouden kannalta yhteiskuntasopimuksesta. Pitää oikeasti käydä neuvottelu nyt mitä maataloudelta halutaan, mitä maataloudelta odotetaan tällä hetkellä. ”Nyt tuntuu olevan hyvin epäselvää, tuotetaanko tässä maassa kotimaista ruokaa. Ja jos se katsotaan, että se on tärkeä arvo, että sitä tuotetaan, sekä pidetään huoltovarmuudesta kiinni. Pystyttäisiin pitämään olemassa olevat viljelijät ja usko omaan maatalouteen”, toteaa Liikanen. Maatalousyrittäjien taloudellinen tilanne on tällä hetkellä vaikea. Maatalousyrittäjät joutuvat lainaamaan rahaa pankeilta, jopa toisiltaan laskujen maksuun, kun tukien maksatusaikatau-

lu ei ole tiedossa, jopa 80 prosentilla viljelijöitä on tällainen tilanne. Liikanen pitää tilannetta maatalousyrittäjille nöyryytettävänä. Hän sanoo, että haastattelussa on tullut esille kasvissyöjien määrän lisääntyminen ja huolenaihe siitä, hän haluaa kertoa, että edelleenkin märehijää parempaa nurmen hyväksi käyttäjää ei ole. Ei Suomessa pystytä kaikilla alueilla tuottamaan tehokkaasti muuta kuin nurmea. Tässä maailmassa on paljon alueita missä ei pystytä kasvattamaan ihmisille kelvollista kasvustoa muuta kuin nurmea, mikä taas on märehijöiden (nautojen ja lampaiden) kautta hyödynnettävä. Hän toteaa, että lihantuotanto tulee säilymään ihan varmasti jatkossakin, nimenomaan nurmen osalta. Eri asia on yksimahaiset (siat ja linnut), mikä niiden rooli on jatkossa, ne kilpailevat samasta ravinnosta kuin ihminenkin. Liikanen luonnehtii, että on hyvä toisaalta, jos on positiivinen henki yllä vielä olemassa, eikä ole täysin toivoa menetetty, sitten tilanne olisi ihan kamala. Ihmiset tietävät, että ruokaa tarvitaan, kelvollisen pinta-alan vähenemisen myötä ja syöjien määrän lisääntymässä koko ajan. Eri asia on maksetaanko siitä miten, mutta sitä tarvitaan.

Tutkimuksen tilaajan pohdintaa **digitalisaation käyttämisestä tapahtumissa**. Hänen käsityksen mukaan sosiaalista mediaa käyttää enintään puolet heidän asiakkaistaan. Tämän mukaan sosiaalinen media ei tavoita kaikkia maatalousyrittäjiä. Maaseutujohtaja Liikanen pohtii eriarvoistaako tämä ne jotka eivät käytä sosiaalista mediaa. Kokeeko joku jäävänsä ulkopuolelle jostakin, jos sama tieto ei ole muuallakin julkisesti saatavilla. Sinällään sosiaalinen media on hyvä tiedotusväylä nopeutensa ja tavoitavuuden kautta. Internetin mahdollisuudet ovat rajattomat. MTK:n jäsenverkoston Reppu-nettisivuilla on videoita erilaisista tukimuotojen koulutuksista. Kuinka moni viljelijä näitä käyttää ei ole Liikasen tiedossa. Mavi järjestää kuntien maataloustoimiston henkilökunnan kouluttamista reaaliaikaisena netin välityksellä. Vastaavanlaista koulutusta voisi järjestää viljelijöillekin. Epäselväksi jää myös kuka koulutukset toteuttaisi verkkoon. Viljelijöiden halukkuus osallistua verkkokoulutuksiin on tullut esille haastatteluissa.

6 DIGITALISAATION MAHDOLLISUUDET JA HYÖDYNTÄMINEN TAPAHTUMISSA

Digitalisaation kehitys on ollut huomattavaa kaikkialla yhteiskunnassa 2000-luvulta lähtien. Työelämä tarvitsee osajia joille digitaalisuus on arkipäivää. Siksi koulutuksen järjestäjiltä odotetaan tulevaisuudessa, että he voisivat entistä jouhevammin tarjota monipuolista työelämän tarpeisiin suunnattua koulutusta. (Huttunen 2015, 6.)

Digitaalisuus on työväline, jolla voidaan siirtää reaali maailman vuorovaikutusta tietokoneiden maailmaan ja avata näin väylä suoraan reaali maailmaan. Digitaalisuus on lähtökohtaisesti vahvasti asiakaslähtöistä, jolloin asioihin pystytään tekemään sen avulla asioita huomattavasti osuvammin. Koko arvoketju kysynnän ja tarjonnan väliltä pilkotaan digitaalisuuden avulla pienempiin osiin ja jokaista osaa pohditaan erikseen, näin saadaan vuorovaikutusten osapuolten tarpeet täytettyä mahdollisimman hyvin. (Jungner 2015.)

Haluan selvittää onko mahdollista hyödyntää digiloikkaa ammatillisten tapahtumien järjestämisessä. Kaikilla maatalousyrittäjillä ei ole mahdollisuutta osallistua koulutuksiin maatilalla ulkopuolella, mikä kävi myös haastatteluissa ilmi. Kuitenkin ajattelen, että digiloikan avulla voitaisiin saada tapahtumiin osallistujia enemmän, koska maatalousyrittäjät voivat osallistua heille sopivana ajankohtana lähtemättä pois maatilalta. Haastattelin digiloikasta asiantuntijana olevaa aikuisopettajaa, koulutusvas- taava Tuovi Huttusta (2016-01-28) Kiuruvedeltä.

Asiantuntijan ajatuksia digiloikasta (2016-01-28). Digiloikan suurin hyöty koulutuksien järjestämisessä on se, että se ei sido ketään tiettyyn aikaan ja paikkaan, vaan opiskelu voi tapahtua missä tahansa ja kuinka suurelle joukolle tahansa. Tämä parantaa aikuisopiskelijoiden mahdollisuuksia osallistua opetukseen oman ajankäyttönsä puitteissa. Huttunen toteaa reaaliaikaisuuden olevan ihan ykkösasia. Jos ei pysty osallistumaan reaaliaikaiseen webinaariin (seminaarit tietoverkossa), niin jälkikäteen katsottuna ei voi tehdä haluamiaan kysymyksiä kyseisestä chat-keskusteluun. Luennon aikana tehdyt chat-kysymykset ovat nähtävillä myös jälkikäteen. Luennon voi halutessaan nauhoittaa, kuunnella ja katsoa niin monta kertaa kuin on tarvetta. Materiaalin saatavuus ja laajuus ovat digitaalisen koulutuksen etu. Opiskelija voi tallentaa materiaalin pilvipalvelimelta itselleen useammaltakin eri kouluttajalta ja opettajalta, sekä opiskella materiaalin itselleen sopivalla ajalla. Digitaalisia koulutuksia on jo verkossa saatavilla. Samalla materiaalilla voidaan kouluttaa rajaton määrä opiskelijoita, kun tieto jaetaan pilvipalvelimien kautta useammalle ryhmälle. Haastattelun Huttusen mielestä on sellainen avoimuuden kulttuuri, että he jotka ovat orientoituneet digiloikkaan ja digitaalisuuteen, niin ei edes oikeastaan haluakaan pimittää mitään tietoa ja jaetaan tietoa mielellään eteenpäin.

Haasteellisinta digiloikka koulutuksessa on digitaalisten laitteiden käyttö ja pedagogiikan yhdistäminen. Opiskelukäytänteiden muuttuessa digitaalinen opetus on mahdollisuus myös opetuksen kehittämiseen verkkoympäristössä. Digitaalisuus ei vielä välttämättä ole tätä päivää koulutuksien osalta maatalousyrittäjille. Huttunen kuitenkin uskoo, että maatalousyrittäjien täsmäkoulutukset tullaan tulevaisuudessa järjestämään verkossa ja ne ovat digitaalisena. Maatalousyrittäjien opiskelua helpottaa, ettei opintojen vuoksi tarvitse lähteä maatoilta. Lähitulevaisuudessa koulutusten järjestäminen-

kään ei ole ylitsepääsemätöntä. Seminaarit tietoverkossa, toisin sanoen webinaarit ovat vaihtoehto ja mahdollisuus koulutusten järjestämisessä. Huttunen kertoo, että webinaarien tehokkuus piilee helppoudessa ja nopeudessa, siksi ne ovat niin suosittuja. Tällä hetkellä on jo tarjolla digitaalisena koulutusmuotona webinaareja ihmisille jotka ovat kiinnostuneet nimenomaan digitaalisuudesta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista. Haastateltu ei kuitenkaan osannut täsmentää onko nimenomaan maatalousyrittäjille vielä saatavilla täsmäkoulutusta. Webinaari ei sido päiväkausia jonnekin, vaan sen voi katsoa milloin vaan ja missä vain. Jos koulutus on reaaliajassa annettava koulutus, voi opinnoissa hyödyntää chattia, jolloin kouluttaja vastaa osallistujien kysymyksiin reaaliajassa, joko chatissa tai puhuen. Myös kuvayhteys luentotilaan on mahdollinen, jolloin voi käyttää myös havaintokuvia luennon tueksi. Luentotyypinen webinaari on helppo toteuttaa. Käytännönläheinen luento aiheuttaa enemmän töitä. Webinaarin toteutus tulee silloin enemmän haasteelliseksi, kuinka kuvataan ja toteutetaan opetus.

Huttunen huomauttaa, että digiloikassa haasteina koulutuspuolella on löytää sellainen kouluttaja, jolla on valmiuksia tehdä reaaliaikaista verkko-opetusta. Esimerkkinä joku EU-tukikoulutus, jos ajatellaan vaikka maatalousyrittäjille järjestettävää koulutusta, jossa luennoitsijana on alan ammattilainen ja tietää käsiteltävästä aiheesta. Webinaarien tekeminen ei ole vaikeaa ja ne jotka sitä tekevät ammatikseen, tekevät sitä suurin piirtein kotisohvalta käsin. Webinaarin toteuttamiseen tarvitaan teknistä tukea.

Hän kertoo, että koulutuksen markkinoinnin foorumit ovat tärkeitä. Mistä sellainen maatalousyrittäjä, joka ei ole sosiaalisessa mediassa mukana tai lue sähköpostejään, saa tiedon verkossa tapahtuvasta koulutuksesta. Aktiiviset toimijat saavat tiedon omilta foorumeiltaan, mutta mistä tieto tavoittaa uudet halukkaat osallistujat. Huttunen näkee, että ensimmäinen tärkeä koulutusaihe olisikin opettaa maatalousyrittäjiä hyödyntämään sosiaalista mediaa ammattimielessä, juuri sitä kuinka toimitaan tietoverkossa. ”Tutkinnot uudistuvat ja toki kohderyhmät ovat sellaisia, etteivät ole koulunpenkille menossa, mutta kuuluisi meidän opettajien, tai meidän oppilaiden jotka opiskelevat maatalousalaa, laittavan opetussuunnitelmaan mikä on sosiaalisen median merkitys tulevaisuudessa”, sanoi Huttunen.

Huttunen suosittelee tutustumaan Tieken sivuihin jos ja kun haluaa enemmän tietoa digiloikasta. Haastattelun aikana tutustuimme samalla Tieken sivuihin. Tieke on Suomen parhaita tietolähteitä digiloikassa. Tieke on vaikuttaja, verkottaja vauhdittaja näistä linkeistä saa hyvää tietoa digiloikkaan; www.tieke.fi/display/tapahtumia/Webinaari+Skype+for+Business+opetuksessa+ja+seminaareissa?+src=search ja www.tieke.fi/display/tapahtumia/TIEKEN+seminaareja+ja+muita+tapahtumia

7 JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

Tutkimus muuttui joiltakin osin kokonaan alkuperäisestä suunnitelmasta matkan varrella. Olen enemmän kuin tyytyväinen lopputulokseen, vaikka välillä tuntui mahdottomalle toteuttaa tutkimusta. Tutkimuksen edetessä rajaaminen tuli vaikeammaksi niin sanotusti nälkä kasvoi syödessä.

Haastateltujen maatalousyrittäjien suuri ikäjakauma ei vaikuttanut tähän tutkimukseen, sillä haastateltujen vastauksista ei löytynyt iällä selvitettäviä eroja. Ennemmin voidaan yhdistää haastateltujen vastauksia tuotantosuunnittain samankaltaisuuteen.

Tähän tutkimukseen haastatellut maatalousyrittäjät ovat osallistuneet kaupallisiin tapahtumiin enemmän kuin pelkästään tietopohjaisiin tapahtumiin, poikkeuksena yksi haastatelluista joka osallistuu tietopohjaisiin tapahtumiin, mutta osallistuu tarvittaessa kaupallisiin. Tutkimushaastatellut maatalousyrittäjät ovat aktiivisia tiedonhankinnassa ja tapahtumaosallistumisissa omien työ- ja aikarajoitteiden puitteissa. Haastattelun aikaan ja EU-ohjelmakauden vaihtuessa ja muuttuessa tietopohjaisia tapahtumia ei ole ollut tarjolla.

Kuntien maataloustoimistot järjestävät tietopohjaisia tapahtumia muun muassa EU-tukikoulutuksista ja sukupolvenvaihdoskoulutuksista. Lisäksi maataloustoimistot ovat osittain mukana hankekoulutuksissa toimijana, samoin mikäli muut koulutustahot, esimerkiksi pankit tai vakuutusyhtiöt järjestävät koulutuksia omilta aihealueiltaan. Ympäristötukikoulutus löytyy netistä. Maatalousoppilaitokset eivät järjestä suoranaista täydennyskoulutusta maatalousyrittäjille ellei joku tahon osallistu kustannuksiin ja koulutustapahtumaa ole organisoitu suoraan jo toimiville maatalousyrittäjille. Maatalousyrittäjille koulutuksen hinta ei ole kynnyskysymys.

Maatalousyrittäjien täydennyskoulutus on oman aktiivisuuden varassa. Hankaluutena on, ettei aina ole saatavilla tietoa mahdollisista koulutuksista ja kustannuksista siihen osallistumiseen. Digitaalinen koulutus ei ole saanut vielä jalansijaa maatalousyrittäjien jatko- ja täydennyskoulutusfoorumina. Miksi, digitaalinen koulutus ei ole saanut vielä jalansijaa voi johtua monesta tekijästä. Kaikki maatalousyrittäjät eivät osaa käyttää digitaalisia laitteistoja. Toisaalta tekniikan taitavia ja maatalousalan tuntevia kouluttajia ei ole vielä kovin paljon saatavillakaan.

Halukkuutta osallistua erilaisiin koulutuksiin on. He eivät koe osallistumista koulutuksiin ja tapahtumiin vaikeana. Koulutukset ja tapahtumat sinänsä tuovat oman osansa työn mielekkyyteen ja monimuotoisuuteen. Tapahtumissa heillä on mahdollisuutta kohdata muita alan toimijoita ja saada sitä kautta vertaistukea. Suurin ongelma on aikataulutus ja sijaisten hankinta tilalle poissaolojen ajaksi. Digitaalinen koulutus toisi tähän ratkaisun, jolloin yrittäjä voisi opiskella kiinnostavat asiat hänelle sopivalla ajalla lähtemättä maatilalta. Tiedon saaminen eri paikkakunnilla olevista tapahtumista on myös koettu ongelmalliseksi ja usein tapahtuu päällekkäisyyksiä. Tässä voisi olla avuksi netissä oleva maatalousyrittäjien tapahtumakalenteri josta voisi valita kiinnostavat tapahtumat. Maatalousyrittäjät toivovat, että eri Ely-keskus alueilla järjestettäviin tapahtumiin pitäisi voida osallistua aluerajoista huolimatta.

Koulutussisällöt ja tapahtumien teemat pitää maatalousyrittäjien mielestä olla kohdennettu nykyistä paremmin erityisosaamista vaativiin asioihin. Koulutusten ja tapahtumien aikataulutuksessa maatalousyrittäjien työajat ja tuotantosuunnat pitää huomioida aiempaa paremmin aikatauluja suunnitellessa. Maatalousyrittäjät toivovat, että yhden päivän tilaisuudet olisivat lähietäisyydellä jolloin tilan työt voi hoitaa ilman sijaisia. Kauempana järjestettäviin tilaisuuksiin maatalousyrittäjät toivovat riittävän pitkää aikaa kohteessa, jolloin itse tapahtumaan jäisi enemmän aikaa. Pitempi aikaiseen koulutukseen osallistuminen vaatii maatalousyrittäjiltä etukäteistyötä maatilalla. Sijaisen hankkiminen ei aina ole helppoa, sillä maatalouslomittajien tai muun sijaisen varaaminen pitää tehdä hyvissä ajoin.

Haastatellut maatalousyrittäjät kritisoivat sitä, ettei heiltä ole koulutustarvetta kysytty ennen tätä tutkimusta. He haluaisivat vaikuttaa siihen mitä ja millaista koulutusta on saatavilla. Kaiken kaikkiaan maatalousyrittäjät ovat koulutusmyönteisiä, mutta he kokevat omat vaikutusmahdollisuudet koulutusten ja tapahtumien sisältöihin olemattomiksi.

Maatalousyrittäjien yhteystietojen löytyminen on tuottanut ongelmia. Maatalousyrittäjät olisi hyvä merkitä kunnan yritysrekisteriin yhteystietojen löytymiseksi. Tänä päivänä kaikki maaseudun asukkaat eivät ole maatalousyrittäjiä jolloin ei voida olettaa, että tieto löytyisi perheenjäsenen nimen perusteella. Useimmilla maatalousyrittäjillä on käytössä henkilökohtainen sähköpostiosoite, jota he käyttävät myös yritystensä asioiden hoitamisessa. Kehitysideana on että kaikki maatalousyrittäjät perustaisivat maatilanimissä sähköpostiosoitteen joilla vielä ei sellaista ole. Silloin sähköpostiosoite on löydettävissä, ei vaihdu palvelimen vaihtuessa ja kaikilla maatilalla osallisilla on pääsy sinne.

Haastatellut näkevät maatalouden nyt mielestään erittäin synkkänä. Tällä hetkellä on menossa maaseudun ja maatalouden jonkinlainen alasajo. Moni maatila joutuu lopettamaan tuotantonsa jos muutoksia ei tule parin vuoden sisällä. Haastatelluilla on kuitenkin usko omaan tekemiseen tämän hetkestä maataloudentilasta riippumatta, vaikka helppoa ei aina olekaan.

8 POHDINTA

Halusin tehdä tutkimuksen nimenomaan laadullisen tutkimuksen menetelmällä. Mielestäni laadullisessa tutkimuksessa vastausmateriaali on syvällisempää ja henkilökohtaisempaa, koska en lähettänyt kyselylomakkeita maatalousyrittäjille, vaan tein aineistonkeruun kasvokkain haastateltavien kanssa. Koin sen tärkeäksi näkökulmaksi aihealueella jolta määrällisen tutkimuksen tekeminen olisi ollut vaikeaa. Teemahaastattelujen puhtaaksikirjoituksessa halusin tietoisesti tuoda esille suoran ilmaisun päivän aiheesta ja sisällöstä siten kuin maatalousyrittäjät olivat ne esille tuoneet.

Lähdemateriaalin löytyminen aihealueelta oli työlästä. Oma motivaatio kärsi välillä materiaalin etsinnän vaikeudesta. Luin paljon hyvää kirjallisuutta alalta, vaikka kaikki eivät liittyneet suoraan aiheeseen. Koen saaneeni lisää omaan osaamiseeni sen kautta.

Minut otettiin hyvin vastaan kaikissa haastattelupaikoissa ja kymmenellä oli pöytä katettu koreaksi, joko kahviteltiin haastattelun yhteydessä tai sen jälkeen. Missään vaiheessa ei tullut kiusaantunutta oloa tai hiljaista hetkeä kenellekään haastateltaville eikä minulle.

Tutkimuksen tilaaja Liikanen toivoo, että tuottamani tutkimusteksti tempaisi lukijan mukaansa. Samaa toivon myös itse uskoen, että tutkimus sinänsä herättäisi rakentavia keskusteluja aihealueesta. Haluaisin tutkia aihetta lisää tai toivon jonkun muun tutkivan aihetta lisää.

Ehdotuksena on, että siihen otetaan toimijat mukaan tai tekisi oman tutkimuksen toimijoista, jotka järjestävät tietopuolisia tapahtumia. Kuinka he valitsevat aiheen ja sisällön sekä kuinka kartoittaa koulutus tarpeen? Toisin sanoen kohtaako tarve ja tarjonta toisensa. Hyvä esimerkki on, kuinka haastattelu antoi tutkimuksen tilaaja Liikaselle aihetta miettiä omia toimintatapojaan. Hänessä haastattelu herätti kysymyksiä, voisiko asioita tehdä toisin, sai hyviä ideoita ja myönsi että parannettavaa on omissa toimintatavoissa. Ja tämä on vain yhden toimijan näkökulmasta, entä jos haastattelu tehtäisiin kaikille toimijoille eri organisaatioissa, yhdistyksissä, yksityisille tahoille jokaiselle omana tutkimuksena? Ainoa asia mikä tuli isona yllätyksenä, ettei maatalousyrittäjiltä ole kysytty koulutuksista, mitä he tarvitsevat ja haluavat aikaisemmin? Kuinka toimijat voivat tietää maatalousyrittäjien koulutustarpeista ilman kartoitusta?

Ilman näitä henkilöitä ei olisi tutkimusta syntynyt ja valmistunut. Iso kiitos kuuluu tutkimuksen tilaaja ja maaseutujohtaja Pasi Liikaselle, ohjaajilleni Kalevi Paldaniukselle ja Kati Partaselle, ja haastatteluihin osallistuneille maatalousyrittäjille. Kiitokset ovat opponentti Päivi Kallionpäälle rakentavista ja kannustavista palautteista ja kehitysidean tiimoilta haastatellulle Tuovi Huttuselle. Kaunis kiitos rakkaalle aviomiehelleni antamastasi henkisestä ja taloudellisesta tuesta opiskeluni aikana, ilman Sinua tämä kaikki ei olisi ollut mahdollista.

LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT

ESKOLA, Jari ja SUORANTA, Juha, 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 8. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

FINLEX 2002-08-23. Työturvallisuuslaki. [viitattu 2016-02-19] Saatavissa <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738>

FINLEX 2011-04-29. Pelastuslaki. [viitattu 2016-02-19] Saatavissa <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379>

HIRSJÄRVI, Sirkka ja HURME, Helena 2008. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino

HUTTUNEN, Tuovi 2015. Ammatillisen koulutuksen digiloikka: Case: Ylä-Savon ammattiopisto, Hingunniemi. [viitattu 2016-04-08] Saatavissa https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/102728/Huttunen_Tuovi.pdf?sequence=1

HUTTUNEN, Tuovi 2016-01-28. Aikuisopettaja, koulutusvastaava. [Haastattelu.] Kiuruvesi: Hingunniemi

JUNGNER, Mikael 2015. Otetaan digiloikka! Suomi digikehityksen nousuun. Elinkeinoelämän julkaisu. [viitattu 2016-04-08] Saatavissa http://ek.fi/wp-content/uploads/Otetaan_digiloikka_net.pdf

KAIHOVAARA, Riikka 2015-10-22. Julmuutta ja välinpitämättömyyttä suomalaisturastamoissa. MOT/YLE. [viitattu 2016-04-02] Saatavissa <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/10/22/julmuutta-ja-valinpitamattomytta-suomalaisturastamoissa>

KUOKKANEN, Markus 2014-08-14. Tältä Suomen vienti näytti ennen pakotteita – Juustoa Venäjälle yli sadan miljoonan euron edestä. YLE uutiset. [viitattu 2016-04-02] Saatavissa http://yle.fi/uutiset/talta_suomen_vienti_naytti_ennen_pakotteita__juustoa_venajalle_yli_sadan_miljoonan_euron_edesta/7407736

KUULA, Arja 2011. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja sisällys. Toinen, uudistettu painos. Jyväskylä: Vastapaino

LIIKANEN, Pasi 2015-12-15. Maaseutujohtaja. [Haastattelu.] Pyhäjärvi: Pyhäjärven kaupungintalo.

LIUKKONEN, Jarmo, JAAKKOLA, Timo ja KATAJA, Jukka 2006. Taitolajina työ. Johtaminen ja sisäinen motivaatio. Helsinki. Edita Prima Oy

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ. Maaseutua ja rakentamista koskeva lainsäädäntö. [viitattu 15.4.2016] Saatavilla [viitattu 2016-04-08] <http://mmm.fi/lainsaadanto/maaseutu-ja-rakentaminen>

MARTELA, Frank ja JARENKO, Karoliina, Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan julkaisu 3/2014, SI-SÄINEN MOTIVAATIO, Tulevaisuuden työssä tuottavuus ja innostus kohtaavat [viitattu 2015-03-03] http://www.filosofianakatemia.fi/sites/default/files/pdf/Sisainen_motivaatio.pdf

MTK 2016-03-02. Viljelijöiden mitta täynnä – traktorimarssi Helsinkiin. [viitattu 2016-04-02] Saatavissa https://www.mtk.fi/ajankohtaista/uutiset/uutiset_2016/fi_FI/tietoa_1103_mielenosoituksesta/

NIIRANEN, Pekka 2016-02-26. EU-maataloustukien maksatukset siirtyvät jälleen – maataloilla edessä suuria ongelmia. YLE uutiset. [viitattu 2016-04-02] Saatavissa http://yle.fi/uutiset/eu-maataloustukien_maksatukset_siirtyvat_jalleen__maataloilla_edessa_suuria_ongelmia/8703734

NIITTYMAA, Veikko 2014-04-17. Ukrainan kriisi ravistelee Viljapörssejä. Maaseudun Tulevaisuus. [viitattu 2016-04-15] Saatavissa <http://www.maaseuduntulevaisuus.fi/maatalous/ukrainan-kriisi-ravistelee-viljaporsseja-1.60819>

RUOHOTIE, Pekka 1998. Motivaatio, tahto ja oppiminen. Helsinki. Oy Edita Ab

SAARINEN, Juhani 2014-08-07. Valion vienti Venäjälle loppuu kokonaan – ”Laajuus oli valtava yllätys”. Helsingin Sanomat. [viitattu 2016-04-02] Saatavissa <http://www.hs.fi/talous/a1407377214325>

SALMELA-ARO, Katariina ja NURMI, Jari-Erik, 2005. Mikä meitä liikuttaa, Modernin motivaatiopsykologian perusteet. 2. painos. Keuruu: PS-Kustannus

SEITAMAA-HAKKARAINEN, Piritta 2014-05-19. Kvalitatiivinen sisällönanalyysi. [viitattu 2016-04-02] Saatavissa <https://metodix.wordpress.com/2014/05/19/seitamaa-hakkarainen-kvalitatiivinen-sisallon-analyysi/>

TUKES 2013, päivitetty 2016-03-30. Kasvinsuojelukoulutus ja -tutkinto [viitattu 2016-02-19] Saatavissa <http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kemikaalit-biosidit-ja-kasvinsuojeluaineet/Kasvinsuojeluaineet/Kasvinsuojelukoulutus-ja--tutkinto/>

VIITALA, Juhani 2015-05-29. Hallitus säästää lomituksesta. Maaseudun tulevaisuus. [viitattu 2016-04-02] Saatavissa [http://www.maaseuduntulevaisuus.fi/politiikka-ja-talous/hallitus-s%C3%A4st%C3%A4st%C3%A4st%C3%A4-lomituksesta-1.122674](http://www.maaseuduntulevaisuus.fi/politiikka-ja-talous/hallitus-s%C3%A4st%C3%A4%C3%A4st%C3%A4st%C3%A4-lomituksesta-1.122674)

LIITE 1: ENNAKKOKIRJE MAATALOUSYRITTÄJILLE TEEMAHAASTATTELUSTA

Arvoisa maatalousyrittäjä

Tämä on ennakoilmoitus tulevasta haastattelusta opinnäytetyötä varten. Olen Satu Nieminen ja toimin aikaisemmin Rengin paikka auki – hankkeen hankerenkinä ja nyt olen opiskelemassa Savonian ammattikorkeakoulussa ylempää agrologitutkintoa (YAMK). Opinnäytetyön teettäjänä on Pyhäjärven kaupungin maaseututoimi.

Opinnäytetyö on laadullinen tutkimus ja tarkoituksena olisi haastatella maataloustoimen alueelta jokaiselta paikkakunnalta heidän valitsemiaan 3-4 maatalon maatalousyrittäjää.

Opinnäytetyön tarkoitus on selvittää millaisiin ammatillisiin tapahtumiin te haluaisitte osallistua ja mitä tapahtumien pitäisi teidän mielestä sisältää. Olette avainasemassa antamassa tätä tietoa tuleville järjestettävillä tapahtumilla.

Haastattelut käsitellään luottamuksellisena ja nimettöminä. Tulokset julkaistaan tutkimusraportteina ja yksittäisten maatilojen tietoja ei julkaista.

Tulen ottamaan teihin yhteyttä viikolla 42 ja sovimme milloinkaan voisin tulla haastattelemaan teitä. Tarkoituksena olisi että voisin haastatella paikkakunnittain saman päivän aikana kaikki. Haastattelun arvioitu kesto on noin tunti per tila.

Kaunis kiitos etukäteen arvokkaista vastauksistanne, joilla voidaan kehittää ammatillisia tapahtumia paremmiksi.

Ystävällisin terveisin

Satu Nieminen
Savonia ammattikorkeakoulu

Pasi Liikanen
Pyhäjärven kaupungin maataloustoimi

LIITE 2: HAASTATELURUNKO MAATALOUSYRITTÄJILLE

Teemahaastattelukysymykset maatalousyrittäjille

1. Perustiedot

- osallistujat
- ikä
- tuotantosuunta
- eläinmäärä esim. 30–50 kpl, 50–70 kpl, 70–120, kpl 120- kpl tai peltopinta-ala esim. 50–100 ha, 100–150 ha, 150- ha jne.
- mitä muuta haluavat kertoa

2. Aikaisempi osallistuminen tapahtumiin

Tällä kartoitetaan heidän mielenkiintoaan (sisäisen motivaation tasoa) miten ovat osallistuneet aikaisempiin tapahtumiin ja mitkä seikat ovat ratkaisseet osallistumisen.

- Kuinka usein olette osallistunut ammatillisiin tapahtumiin lähiaikoina?
- Kenen järjestämiä ne olivat?
- Milloin oli viimeisin osallistuminen ammatilliseen tapahtumaan?
- Millaisiin tapahtumiin olette osallistunut?
- Mitä mieltä olette olleet koulutuksista ja niiden hyödyistä yritystänne kohtaan?
- Mitä mieltä olette tapahtumien tarjonnasta (esim. onko ollut päällekkäisiä tapahtumia tai samaan aiheeseen liittyviä useampia vai mitä muuta)?
- Mitä mieltä olette olleet siitä, että, joissakin tapahtumisissa on ollut osallistumismaksu?
- Kuinka olette saaneet tiedot tapahtumista, oletteko tyytyväisiä tiedostuskanaviin?
- Mitä mieltä olette tekstiviestipalvelun kautta tulevista tiedotteista?
- Mitä mieltä olisitte jos molemmille tulisi oma tiedote tekstiviestillä?
- Onko teidän molempien yhteystiedot saatavilla?
- Vapaaehtoiset veloitettavat koulutukset toiminnan edellytyksenä (ulkoinen motivaatio)
- Millaisia koulutuksia tai kursseja on suoritettu joita ilman ei saa toimia (esim. kasvinsuojelukoulutus ja tutkinto, tulityökortti, hygieniapassi)?
- Mitä mieltä olette näistä?

3. Mihinkä tarvittaisiin tietoa tapahtumien kautta

Tällä kartoitetaan miten saataisiin motivoivia tapahtumia mitkä kiinnostaisivat osallistumaan niihin ja mitä seikkoja olisi otettava huomioon.

- Mikä olisi koulutuksen ajankohtaisin ja tärkein aihe päivän tapahtumaan ja sen aiheen sisältö? Aiheet ovat; työssä jaksaminen ja työhyvinvointi, eläinten ruokinta ja hyvinvointi, kasvin viljely, koneet ja tekniikka, metsätalous, taloudenhallinta, maatalousyrittäjien välinen yhteistyö ja jokin muu, mikä?

- Mitkä seikat ovat sellaisia jotka estää teitä osallistumaan tapahtumiin?
- Millä keinoin hankitte tarvittavat tiedot, jos ette osallistu tapahtumiin?

4. Huomioon otettavat seikat tapahtumien järjestämisessä

- Millaisiin tapahtumiin mieluummin osallistuisitte, olisivatko ne pienryhmissä tapahtuvia tilaisuuksia vai massatapahtumat?
- Kouluttajana olisi asiantuntija vai maatalousyrittäjä, vai molemmat?
- Missä olisi hyvä järjestää tapahtumia?
- Suositteko lähellä vai kauempana pidettäviä tapahtumia?
- Milloin olisi hyvä aika järjestää tapahtumia (esim. ajankohta, viikonpäivä, lypsyjen välissä, iltatöiden jälkeen)?
- Kuinka kauan tapahtumien kesto voisi olla (esim. muutamia tunteja, päivän tai kahden päivän)?
- Millaisia ehdotuksia antaisitte tapahtumien järjestäjille, jotta he voisivat suunnitella onnistuneempia ja parempia tapahtumia?

5. Usko tulevaisuuteen ja motivaation ylläpitäminen?

- Mitä mieltä olette maataloudesta tänään ja entäs tulevaisuuden näkymät?

6. Millaisia koulutustoiveita lähetätte maataloustoimistolle?

LIITE 3: HAASTATELURUNKO TUTKIMUKSEN TILAAJALLE

Haastattelukysymykset maaseutujohtaja Pasi Liikaselle

1. Millä tavoilla maataloustoimisto markkinoi omia tapahtumia?
2. Onko markkinointi koettu hyväksi tavaksi toimia?
3. Oletteko saaneet odotetun määrän osallistujia tapahtumiin?
4. Millaista palautetta olette saaneet tapahtumista, onko siellä kysely palautetta päivästä?
5. Oletteko kyselleet maatalousyrittäjiltä millaisia tapahtumia he haluavat tai tarvitsevat, mitä olisi oman työkenttänne puitteista mahdollisuus järjestää?
6. Kuinka moni on ilmoittanut tilalta molempien maatalousyrittäjien yhteystietonsa teille?
7. Toivomuksena oli, että nuorille maatalousyrittäjille järjestetään sellaisia tapahtumia missä luotaisiin uskoa maatalouden tulevaisuuteen. Onko mahdollista tällaista tapahtumaa järjestää?
8. Toivomuksena oli, että SPV-koulutukset pitäisi keskittää johonkin paikkaan vai olisiko hyvä ajatus hankkeiden järjestää ne?
9. Onko teillä mahdollisuutta järjestää sellaista tapahtumaa missä lähettäisiin toteuttamaan uuden navetan rakentaminen?
10. Toivomuksena oli, että olisi esimerkkinä kuvia mitä ei pitäisi tehdä, onko tällaisia helppo toteuttaa tapahtumissa?
11. Voisiko maataloustoimisto kerätä sosiaalisen median tukiverkostoista linkkejä maatalousyrittäjille?
12. Olisiko mahdollista tukikoulutuksia kohdentaa niin että ne olisivat aihealueittain ja kohderyhmittäin järjestettäviä koulutuksia?
13. Oletteko miettineet omia kotisivuja kaupungin sivujen lisäksi tai jotenkin muuten toimistojen palvelun tuomista nettiin?
14. Toivomuksena oli, että voisitteko järjestää jotain työturvallisuuteen liittyvää koulutusta ja tehdä sitä työterveyshuollon kanssa yhteistyössä?
15. Haastatellut eivät kokeneet maataloutta tällä hetkellä hyvänä, mutta kuitenkin uskovat sen tulevaisuuteen. Mitenkä tuo vaikuttaa virkamiehenä toimimiseen?
16. Mitä mieltä olet kokonaisuutena haastateltujen vastauksista?
17. Tuliko mikään asia yllätyksenä?
18. Mitä mieltä olet digitalisaatiosta?
19. Voisiko digitalisaatiota käyttää hyödyksi tapahtumien järjestämisessä, miten se toimisi?

LIITE 4: HAASTATELURUNKO DIGITALISAATION EDISTÄMISEN ASIANTUNTIJALLE

Haastattelukysymykset Tuovi Huttuselle

1. Mikä hyötyä saavutetaan digiloikalla koulutuksissa?
2. Mikä on kaikkein haasteellisinta digiloikassa koulutuksissa?
3. Miten pitäisi digiloikkaa markkinoida tapahtumien järjestäjille tai osallistuville maatalousyrittäjille?
4. Mitä mieltä olet, voivatko eri organisaatiot tai yksityiset tahot käyttää digiloikkaa keinoina erilaisten tapahtumien järjestämisessä maatalousyrittäjille?
  - Mitä pitäisi ottaa silloin huomioon?
  - Milloin kannattaa järjestää että osallistujia olisi riittävä määrä, onko määrällä väliä?
5. Enimmäkseen haastatellut halusivat täsmätietoa joistakin asioista, niin voidaanko tällaista toteuttaa digiloikan avulla, kuten esim. sähkö – ja hydraulikkakaavojen opettamiseen tai uusista kasveista tietoutta?
6. Kun järjestetään jokin luentotyyppinen aihe tai käytännön töihin liittyvä tapahtuma, miten digiloikka voidaan toteuttaa molempien tyyppisissä tapahtumissa?
  - Mitä pitäisi järjestäjien ottaa huomioon?
  - Millaiset laitteet ja ohjelmat pitää vähintään olla järjestäjällä?
  - Millaiset vastaanottimet pitäisi olla vähintään osallistujalla?
  - Käytetäänkö teidän oppilaitoksessa teoriaopetuksessa digiloikkaa ja miten se toimii?
7. Useimmat haastatellut käyttivät sosiaalisen median suljettuja ryhmiä ja he toivoivat, että sellaiset ryhmät löytyisivät yhdestä ainoasta paikasta/ osoitteesta, onko sellaista mahdollista jonkun tehdä ja toteuttaa?
  - Miten te hyödynnätte sosiaalista mediaa?

LIITE 5: SISÄLTÖANALYYSIN TOTEUTUKSEN MALLI

Työhyvinvointi ja työssä jaksaminen	Eläinten ruokinta ja hyvinvointi	Kasvinviljely	Koneet ja tekniikka	Metsätalous	Taloudenhallinta	Maatalousyrittäjien välinen yhteistyö
Maatalousyrittäjät ovat tiukoilla tänä päivänä, kaikki psyykkisen puolen jaksamiseen.	Huonon kesän jälkeen, niin kuinka tuo huonojen säilörehujen ja sen rehustuksen optimointi.	Lajikkeethan kehittyvät koko ajan ja uusinta tietoa mitä on saatavilla, satotasojen parantamisesta	Oppisi lukemaan näitä sähkö ja hydraulikka-kaavoja	Korjuutyöt	Tuottajahinnat on tippuneet ja kustannukset on nousut.	Lähinnä sellaista koulutusta, ettei tuotteita kuljetetaisi maaliman ääriin, vaan pysyttäisiin jättämään tänne lähemmäksi.
Liikuntaa ja kunnosta huolen pitämisestä, menisi fyysisen jaksamisen puolelle enempi.	Uusimmat ruokinnalliset tiedot mitä on, eläinten terveysasioita ja hedelmällisyys asioita	Uusien kasvitautien tunnistaminen ja niiden torjunta	Huollon tärkeys, ettei koneita tarvita niin usein uusia	Uudet koneet ja laitteet	Viljatason pitäisi olla noin 3,5 t/ha ja näillä korkeuksilla se on suurin piirtein noin 3 t/ha, joten kannattavuutta pitäisi tosissaan miettiä.	Kurssia jossa vertaillaan eri tilojen välisiä tunnuslukuja ja mitä opittiin omista virheistä ja mitä opittiin toisten virheistä ja käydään toisten maatilojen tilojen navetoissa tutustumassa.
Asian oheella myös sielun ravintoa kaipaa, ettei ole pelkää asiaa, että on jotakin kevyempää. Ehkä jotakin hemmottelua, mutta tietysti on aika vaikea sisällyttää siihen. Voi olla josain kylpylässä ja ruokailuhan siihen kuuluisi ja ulkoilu. Mielikään yö yli, ei hirveän kaukana.	Ruokinta, maatilat itse voisivat suunnitella ohjelmiston koulutuksesta saatavilla "palikoilla" tehdäkseen ruokintasuunnitelmia karjalleen.	Tällä alueella on, kaiken maailman uusia kasvia on tulossa viljelyyn, tattaria ja näitä muita. Näistä on hirveän vähän tietoa saatavilla tällä alueella. Esim. uutuus lajina maissi kiinnostaa paljon ja siihen olisi tarvetta saada tietoa.	CAN-väyläohjattujen työkoneiden hallintapaneelien ja niihin hallintajärjestelmiin käyttö opetusta.	Nykypäivänä on tuulivahinkoa niin paljon, mistä se johtuu, voidaanko tehdä mitään.	Maatalouspolitiikka	Opetetaan taloushallinnassa laittamaan asiat tärkeysjärjestykseen, ei niin että kalustoa uusitaan ja jätetään palkat maksamatta.
Ei ihan pelkkää istumista ja luennointia, vaikka nuotiolla hyvin helppo järjestää	Kaikkien eläinryhmien niin kuin vasikoitten ja hiehojen ja lehmien jokaisen ruokinta, sitten ääripäitten esim. miten se vaikuttaa	Tukiasioihin, kuinka ne pitää tehdä oikein. Ettei tarvitse pellolla miettiä, teinkö oikein vai tuleeko sanktioita.	Ajankohtaisiin ja tärkeä asia, se pitää "potkaista" nopealla rytmillä koulutus käyntiin. Pitää elää koko ajan ajanhermolla, esim. maantivistyminen		Erittäin huonon kesän jälkeen niin kuinka huonojen säilörehujen ja sen rehustuksen optimoidaan	Kannattavuuden kautta maatalousyrittäjien välistä yhteistyötä kehitetään ja saataisiin tuota kannattavuutta ylöspäin.
Jaksaa hommansa tehdä ettei väsähdä kesken kaiken.	Aperuokinta ja sen reseptit	Sinne minä lähtisin ihan mielelläni, sillä se on minun heikko kohta	Näkee kuinka särkyvät työkoneita, oma kova tavoite on saada ne itse korjattua, kallista vieraalla korjata.		Maaläheisemmin pitäisi kirjanpitoa kouluttaa.	Hankinta puolia, miten maatalousyrittäjien kannattaisi tehdä yhteistyötä
Psyykinen tuntuisi paljon enemmän jos päänsisällä ei jaksaisi se jaksaa fyysisellä puolellakaan kauaa. Päänsisällä jaksat, niin sillain on motivaatiota tehdä	Käyty monella erilaisella tilalla katsomassa erilaisia ratkaisuja miten siellä on asiat järjestetty, varsinkin silloin jos suunnittelee rakentamista	Miehet ajattelevat nämä asiat niin eri lailla, koulutusta naisille.	Aina kun tulee uudenlaisia laitteita muokkaukseen, vanhako paras konsti?			Samantyyppisesti kuin renkirinki hommassa oli. Useamman maatalon yhteinen renki ja kustannukset jakautuivat sen mukaan, kuin renki oli töissä kussakin maatilalla.
	Uusi eläinsuojelulaki tulee voimaan, niin voisi olla sellaista koulusta mitä se tarkoittaa tiloilla ja suomen-taisivat niitä Laki-	Rehuvilja eläimille, kuinka sitä kannattaisi viljellä ja mitä lajikkeita.	Peltopuolen kaikki työnäytökset kiinnostavat.		Vähän yksinkertaisempi malli, joka liittyy johonkin tiettyyn investointiin tai rakentamiseen. Kuinka voidaan todentaa,	Hyviä vinkkejä ja täsmäiskuja millä lailla saadaan tiettyjä asioitakin järjestyksi. Jos, ostetaan koneita kuinka kannattaa

	pykälää ymmärrettävään muotoon, hankkeet mitkä voi suomentaa byrokratiaa ja mitkä kerää oleelliset asiat tuotantosuunnittain				että se olisi kannattavaa toteuttaa nyt.	rahoittaa porukalla? Millaisia käytäntöjä yhteistyöhön kannattaa hyödyntää, esimerkkejä käytännöistä mitkä toimivat.
	Naseva uudistui, nyt tuli laki uudistuksesta että ilmoitukset pitää olla sähköisenä	Kaikista uutuuksista oleva tieto.	Uusien koneiden ja laitteiden tarvitaan tietoa enemmän, että osaa käyttää tehokkaasti			
			Huoltohommaa ja käytännön puolta, kyllä se on ratin ja penkin välissä se vika.		mitä sitä tilalla tehdään mutta se mitä jää viivan alle on tärkeintä	
			Ruiskuissa toisissa automaattiohjaukset ja toisissa lohkoautomaatiikat, toisaalta valmistajilta saa hyvin tietoa, mutta ne kiinnostavat kun niissä on paljon sellaisia ominaisuuksia mitä ei vielä osata käyttää. Ja traktorit muuttuvat koko ajan entistä enemmän sähköisiksi ja teknisimmiksi, joka laitteeseen vaan tarvitsee sitä tietoa enemmän että niitä osaa käyttää tehokkaasti.”		Kyllä kait se sitä järkevyyttä siihen kaikkeen rahan riittämiseen ja tekemiseen	
			Kone-esittely missä tutustutaan paremmin koneeseen ja käydään asiat kunnolla läpi, ei vain käytäisi istumassa siellä, vaan saataisiin enempi täsmätietoa.		Ohjeistusta mitä tällä hetkellä kannattaa tehdä kun on jokaisella tietyllä tapaa omat haasteensa, niin tämän hetken tilanteen käsittely ja reagoiminen millä lailla kannattaa suhtautua mihinkin investointeihin ja vaikka ei tarvitse heti investoida.	